

Opravništvo: Ljubljana, Knafeljeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Uredništvo:
Ljubljana: Knafeljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

V Planici ni bilo 100 metrov

Pred 12.000 gledalci je bila včeraj na planiški skakalnici velika skakalna tekma, na kateri je zmagal Poljak Stanislaw Maruszarz — Norvežani so skakali samo v treningu in je Andersen dosegel najdaljši skok 95 m — številni Avstrijci so „stavkali“

Planica, 17. marca.
Priprave za letošnje skakalno tekmo v Planici so se vlekly že precej dolgo in v precej neobičajnih okoliščinah. Kakor je našim čitateljem gotovo znano, se je začela kmalu potem, ko se je približal termin za letošnje planiško tekmo,

proti tej skakalni napravi
kampanja, ki je imela ta namen, da bi onemogočila prireditev ali pa vsaj omejila udeležbo na majhen krog manj znanih tekmovalcev. Ta kampanja je slednjič prišla na uho tudi funkcionarjem FIS, ki so po dolgem oklevanju in odporu na vse zadnje kategorizirali planiško skakalnico v drugo vrsto, t. j. takšno, na kateri so dovoljene vse mednarodne prireditve razen prireditev FIS.

Ko je bila urejena ta stran, se je naenkrat pojavila druga ovira v norveškem smučarskem savezu, ki je glede na to, da se njegovi tekmovalci in tisti skakalci, ki so nam ustvarili Planico, niso prijavili preko njega, prepovedal start. Zadnji teden pred prireditvijo je naš savez telefonično uredil tudi to formalnost in dobil zagotovilo, da bodo

Norvežani lahko startali,
kar je bila obenem garancija, da bodo letošnji rezultati prav gotovo prekosili lanske in se približali fenomenalni stometerski znamki. Ta nada je bila tem bolj upravičena, ker so treningi na skakalnici iz dneva v dan kazali lepše rezultate in se je Andersen prav na zadnji dan treninga pognal na 99 m.

Pogled na novo urejeno skakalnico, kjer je bilo včeraj izvedenih okoli 60 skokov — z redkimi izjemami brez padcev.

Inz. Bloudek, Gorec in Komar v razgovoru o poslednjih pripravah.

Tekmovalci so kakor otroci, kadar jih obdarujejo z bonboni. Funkcionar JZSS deli tekmovalcem bonbone proti prehladu.

Poljaka Bronislav Czech (levi) in Stanislaw Maruszarz (desni); slednji je včeraj zmagal v mednarodnih skakalnih tekmah.

Po vseh teh ugodnih prognozah je naravnost porazno vplivala vest, ki se je sredi v poznih urah razširila iz saveznih krogov, da je norveški smučarski savez

ponovno odrekel
dovoljenje za start

svojih tekmovalcev v in izven konkurence. Kaj je bil zadnji povod, da norveška smučarska zveza ni izpolnila dane besede in ponovno dvignila svoj veto zoper pričakovane nove rekorde na planiški skakalnici, se v tem hipu ne da presoditi. Brez dvoma morajo biti razlogi zelo tehnični in dobro preiščeni, kajti s tem je stopilo vprašanje rekordnih smučarskih skokov v novo fazo, o kateri bo najbrž v dogledni bodočnosti še mnogo debat.

Kljub tem precej nerazveseljivim burnim dogodkom pred prireditvijo samo pa je šla organizacija saveza in lokalnih faktorjev svojo pot. Že v soboto zvečer so z zadnjimi vlaki pritisnile v rateški kot velike množice smučarjev in prijateljev belga sporta, naravnost poplavlili pa so travnike proti Slatini ter vse ceste in lokale po Ratečah tisoči ostalih, ki so šli pogledat planiško revijo najboljših skakalcev sveta v nedeljo zarana. Prometne prilike v gornji savski dolini niso urejene za tako ogromen promet in zaradi tega ni čudno, če so se dohodi vlakov iz raznih smeri nekoliko zavlekli. Najbolj prizadeta sta bila pri tem zagrebški in avstrijski vlak, ki sta prispela na postajo v Rateče okoli 11., ko se je na skakalnici že začel razvijati spored. Prireditelji so pozneje upoštevali ta nedostatek in naprosili najboljših tekmovalcev iz konkurence, da so pri treningih še večkrat premerili višino. Sicer pa so to storili zelo radi, kar velja posebno glede simpatičnih Norvežanov, ker so se zavedali, da jih pri vsakem gibu brez diha

spremlja množica
do 12.000 gledalcev.

Vreme je bilo danes kot naročeno. Včeraj je sicer tudi priselaval skoraj spomladansko sonce, toda neprijetna burja je silila večino v zatišje. Današnje jutro pa je bilo

jasno in sončno

okoliški vrhovi so goreli v prvih žarkih in vsakogar je morala prevzeti že samo ta prelepa gorska pokrajina, ne da bi ga še

posebej ne privlačili drzni poleti renimiranih skakalcev. Kakor je bilo to sončno vreme za občinstvo res dragoceno darilo, ki ga jim je mogla dati Planica v spomin, tako pa je skakalnici sami nekoliko škodovalo. Snežna ploskev, ki so jo tudi letos po lanskem poskusu prepajali s salmijakom, se je okoli poldneva vendarle preveč omehtala, tako da skakalci niso dobili z vrha zadostne brzine za najvišje znamke. Ker pa Norvežani tako niso smeli startati za oceno in je bilo potemtakem več ali manj že vnaprej zapečaten, da oficijelnih 100 metrov letos v Planici ne bo, ta škoda ni bila usodna. Morda bi ne bilo slabo, če bi bil savez glede na izredno toplo vreme kakorkoli premestil začetek tekmovalstva in s tem odgodil vsaj skoke v treningu za poznejše popoldanske ure, ko bi se bila najbrže le zamajala stometerska znamka.

Skakalnica,

ki jo poznamo še od lani kot krasno in tehnično dovršeno napravo, je po letošnjih popravilih v zaletu in tudi sicer še vse impozantnejša. Za današnje prireditve so ji dali prireditelji posebno svečano lice. Most so proti občinstvu opremili z daleč vidnim napisom: »Planica«, ob straneh zasedili smrekovega zelenja, polkrog v izteku pa okrasili z zastavami startujočih držav. Prav tam je bila postavljena tudi majhna tribuna, s katere so sledili tekni predstavniki civilnih in vojaških oblasti z ministrom za fizično vzgojo dr. Auerjem na čelu.

Pogled, ki se je nudil takole okoli poldneva, ko je do slehernega vsak izletnik v Planici stmel v vrtoglavo višino, odkoder so brzeli nizdol skakalci za skakalci, je skoraj nepozaben. Živobarvna množica je v širokem polkrogu obdala ves iztek in z burnim odobravanjem spremljala vsakega po-

sameznika, najbolj pa seveda mojstre Norvežane, ki so morali letos pred tako številnim forumom žal skakati samo za trening. Na sodniški tribuni je bil montiran mikrofoni in je vso prireditev oddajala ljubljanska radio postaja. Za obveščanje občinstva je bil nameščen velik zvočnik, ki je prav dobro vršil svojo funkcijo, čeprav njegov speaker ni imel vselej sigurnega nastopa.

Odstop Avstrijcev

Že v dopoldanskih urah je šla tudi med množico od ust do ust govorica, da z Norvežani nekaj ni v redu. Savez je na startnih listah za konkurenco pojasnil stanje s kratko opombo o prepovedi starta, obenem pa napovedal, da bodo Norvežani po končanih tekmah izvedli nekaj skokov za trening. Občinstvo je bilo s tem pojasnilom zadovoljno, ker je pač še zmerom računalo, da se bo izpolnilo ono, kar je letos vse prišlo gledat v Planico. Tik pred začetkom tekme je nastala nova ufera. Avstrijski skakalci, nad 20 po številu, ki so bili že vsi na startu ali pa na poti tjakaj, so se korporativno vračali s skakalnice. Kakor so nam zatrjevali, je bil ta njihov demonstrativni odstop v zvezi s sklopom prirediteljev, da sme na start samo omejeno število njihovih najboljših tekmovalcev. Avstrijski sodnik in predsednik tehničnega odbora avstrijske smučarske zveze ing. Bildstein je sicer javno pozval svoje rojake, naj gredo na start, toda edina izjema je bil naš lanski gost iz Avstrije na tej tekmi, odlični Gregor Höll. Vsi ostali pa so ostali pod skakalnico. Da je savez pridržal sebi pravico odločati o tem, kdo bo startal na tej veliki skakalnici, je po našem popolnoma v redu, zdi pa se zgrešeno, da ni predhodno obvestil tekmovalcev o tem svojem sklepu, posebno še, ker gre za goste iz inozemstva, ki bi utegnili takšno delitev na »dobrec in slabec« v naprej tolmačiti napačno. V ostalem pa tudi naši tekmovalci niso bili zastopani več kot z dvema skakalci (Novšakom in Šramlom), kar baš po nastopu prejšnjega dne na mali skakalnici tudi ni dovolj utemeljeno, posebno če bi med njimi nekateri še sami radi poskusili svojo srečo.

Po vseh teh nesrečah pred startom se je

Skoki v konkurenci

Zaradi izstopa Avstrijcev in odsotnosti prijavljenega švicarja Kusterja je bil po čudnem naključju prvi v konkurenci tudi poznejši zmagovalac Poljak Maruszarz, razen Norvežanov gotovo najmočnejši predstavnik te discipline.

Prvi skok

Poljak se s krasnim predikcionom sigurno ustavi na 84 m. Drugi gre po strmini švicar Borter tudi prav srečno na 77 m. Za njim je na vrsti njegov rojak Raymond, ki se zdi stilno boljši, po dolžini pa ostane na 73 m. Prvi Čeh Kadavy se spusti raz most, kolikor gre samo od sebe in pristane na 61 m. Potem nastopi prvi Jugosloven in lanski rekordar Bohinčan Novšak, ki se pogumno odžene in res za meter izboljša svoj lanski rekord. Bil je na 67 m. Edini Avstrijec Höll, ki ga že od lani poznamo kot mojstra te stroke, je imel tudi danes odličan dan. Pri prvem poskusu je v prav dobrem stilu ostal na 79 m. Naslednji je Čehoslovak Steinmüller, ki se hoče očitno uvrstiti tudi v ospredje; znamka je 77 in pol m. Na vrsti je njegov rojak Vrana, ki pride pa ne srečno z mosta in pade tako nerodno, da mora zaradi poškodbe na nogi opustiti ostala dva skoka. Zda pride Barton, največja nada bratov Čehov. Niso zaman računali nanj; postavil jim je najboljši do tedanjih skok 85 in pol m. Poljak Czech gre zelo nizko nad strmino in vzdrži na 74 m. Zadnji Čeh Šimunek tudi ne kaže mnogo sigurnosti in ostane na 64 m. Vrsto prvih skokov zaključuje naš Šramel, ki se dovolj sigurno ustavi na 68 m.

Drugi skok

Skoraj brez odmora gredo tekmovalci drugič po strmini. Maruszarza je očitno precej animiral Barton in res je fant v krasnem stilu povišal njegovo znamko za 2 metra na 87 in pol. Švicar Borter po pravili za celih 9 metrov in obstane prav lepo na 86 m. Tudi Raymond noče zaostati in je še za pol metra hušji. Kadavy ostane v prejšnjem stilu na 62 m, nato pa spreleti množico avizo: Novšak. Korajžno se požeze z vrha, pride na 74 m, toda žal ga zasuje in vrže v sneg. Za Hölla smo sigurni: stilno odlični spravi 83 in pol metra. Čeh Steinmüller je poslabšal stil in tudi dolžino za 9 metrov ter beležil 68 m. Zda je na vrsti Barton, ki se stilno drži, na daljavi pa izgubi 3 m in pol. Poljak Czech ni nič kaj pri volji; nizko nad strmino doseže 69 m. Šimunek se drži previdno in je zadovoljen s 65 m. Zadnji je zopet naš Bogo, ki se mu to pot nasmehlja sreča. S precejšnjim zaletom švigne z mosta in obstane na 72 m ter zruši Novšakov nov jugoslovanski rekord.

Novi jugoslovanski rekordar v skokih Bogo Šramel — je včeraj dosegel našo novo najboljšo znamko — 72 m.

Število tekmovalcev
v konkurenci omejilo na 12,

in sicer 5 Čehoslovakov, 2 Poljaka, 2 Švicarja, 1 Avstrija in 2 Jugoslovani. Začetek tekme je bil določen na 11. uro, ki se je pa zaradi ureditve pravkar omenjenih nesoglasij nekoliko zavlekel. Sodniški zbor so tvorili Grossmann (Poljska), ing. Bildstein (Avstrija) in Jose Gorec (Jugoslavija). Starter je bil g. Beltram, na mostu pa je vadrževal red g. dr. Kmet.

Tretji skok

Zda je vemo, kako bo pri vsakem. Maruszarz nekoliko popusti in doseže 80,5, švicarja Borter in Raymond gresta v prav lepem stilu na 76, odnosno 72 m. Kadavy se drži sigurne znamke in lni je — 61 m. Zda bi moral reagirati Novšak na Šramlovih 72 m. Že z mosta gre nekam šibko in res komaj izvozi na 62 metrov. Hölla je vrglo v stran še takoj po odskoku, in res je moral po 81 m — v sneg. Dobro napravi Steinmüller s 75 metri, potem gre Barton prav lepo na 78. Čzech si privoščil krasen predkon, toda kljub temu ne gre preko 64,5 m. Šimunek računa na sigurno in beleži 61, zadnji pa je Šramel, ki gre na 67 m.

Po končanih tekmah v konkurenci je prireditelj obvestil občinstvo, da je tekmovalstvo zaključeno, obenem pa napovedal, da bodo po kratkem odmoru Norvežani izvedli nekaj skokov v treningu, da pokažejo številnim gledalcem svoje sposobnosti v tej najbolj drzni smučarski disciplini. Norvežani so zaradi živahnosti sporeda naprosili za skakanje v treningu tudi najboljše tekmovalce iz konkurence, ki so se — razen Maruszarza — tudi vsi odzvali.

Raidar Andersen je včeraj dosegel v treningu najdaljši skok dneva 95 m.

Kljub temu, da so Norvežani prepovedali svojim skakačem start, so se vendarle zelo zanimali za planiško tekmovalstvo. Vsak dan so klicali iz Osla redakcijo »Jutra« ter smo jim morali še sredi ob 22.30 dati podrobne rezultate.

Brzjoavne in telefonske vesti na 5. strani

Norvežani na treningu

Malo pred 13. uro je torej nastopil za tisoče gledalcev oni

težko pričakovani trenutek,

ko se bo s planiške strmine spustil prvi Norvežan, morda ne najmočnejši, toda gotovo tudi kandidat za eno izmed najboljših mest. Vrstni red so si skakalci za trening določili sami, in sicer Farup, Larsen-Urdahl, Guttormsen, Sörensen in Andersen. Njim sta se priključila še oba švicarja, oba Jugoslovenci ter Höll in Barton. Takoj nato so v naglem tempu in krasnem stilu pokazali pet skokov naših gostje severnjaki. Farup je šel na 84 m, Urdahl na 78, Guttormsen na 79, Sörensen na 85 in Andersen na 87 m, skoraj točno po vrstnem redu, kakor so se sami uvrstili v konkurenci. Höll skoči v treningu na 87,5 in dvigne buren aplavz med svojimi stankovskimi rojaki in tudi številnim občinstvom iz Avstrije, ki je imelo iz Celovca odnosev Beljaka poseben vlak v Planico. Novšak izravna šramlov najnovejši rekord (72 m), toda žal ga povalja po snegu. Tudi Barton se mora po 81 metrih sprijazniti s ploščko.

Norvežani dajejo reprizo. Farup skače na 88, Urdahl na 79, Guttormsen na 88 (s padcem), Sörensen izvoti 88 in zadnji gre Andersen s močnim zaletom, kakor bi šlutil, da ga čaka najbolj hvalažna naloga dneva. V krasnem stilu obstane na 94 metrov in dokaže občinstvu, da vesti o znakih v zadnjih dnevih pred tekmo ni bilo rane. Tako so navdušeni nad tem dokazom, da ga dvignejo na ramena in odnesejo s izteka.

Priveditelj zaključuje okoli 13.30 skoke v treningu, toda nedolgo pozneje se spet glasi avizo, da grede Norvežani na prošno občinstva še dvakrat s strmine. Hoteli so pač vsaj še nekajkrat pokazati, da imajo v zalogi še več znakov nad 90 m. Tako je šel še Sörensen na 93, njegov konkurent Poljak Maruszarz na 91, slednji pa Andersen na najdaljšo znamko današnjega dneva — 95 metrov.

Razdelitev nagrad

Okrog 16. so se zbrali na terasi za domov najvišji predstavniki javnosti, funkcionarji JZSS in pa tekmovalci, zbrala pa se je tam tudi ogromna množica smučarjev, da prisostvuje razglasitvi in razdelitvi nagrad. Ob steni je stala posebna miza, na kateri so bila razstavljena krasna darila, plakete in priznanice za tekmovalce.

Dr. Žižek pozdravlja

Ko so bili zbrani vsi, je stopil v ospredje dr. Ciril Žižek, eden pionirjev našega zimskega športa in apregovirja in imenu JZSS. Letašnja zima je ena najlepših, ki jih preživljamo. Tragična smrt našega viteškega kralja Aleksandra (klici »Slava«), je pretresla vsa naša srca in jih navdala z bridkostjo. Mislim, da predstavniki zimskega športa najbolje izpolnjujemo njegovo oporočo na ta način, da vzgajamo mladino v sportnem duhu, da si krepki duha in telo, da bo tako odporna in zdrava ter pripravljena na vse. V prijetno dolžnost si štejemo, da pozdravim zastopnika Nj. Vel. kralja Petra II., brigadnega generala Jovanovića, našega priljubljenega športnega ministra g. Auerja, zastopnika ministra vojske polkovnika Orlovića, pozdravljam pa tudi načelnika dr. Merna kot zastopnika bana dr. Puca in ministra za socialno politiko dr. Marušarja, ki je kakor znano predsednik našega zimsko-sportnega saveza, pozdravljam podpolkovnika Popovića kot zastopnika našega I. planiškega polka, zastopnika mesta Zagreba dr. Goloba, društva »Putnik« g. Peršeta, predstavnike vseh podsavezov in druge. Dobrodošli in priščno pozdravljeni! Moj poseben pozdrav pa velja tudi vsem zbranim tekmovalcem in v prvi vrsti bratom Poljakom, katerih predstavniki Maruszarz, ki si je v današnji konkurenci priboril prvo mesto, dalje mile brate Čehoslovake, ki so nam odnesli državno in evropsko prvenstvo, Švicarje in Avstrijce, pa tudi Norvežane, ki so prišli iz daljnega severa k nam. H koncu naj bodo pozdravljeni še vsi naši tekmovalci, iskrena hvala pa tudi vsem novinarjem, inozemskim in domačim, katerih nesporna zasluga je, da je postala naša Planica znana po vsem svetu. Govor dr. Žižka je bil sprejet s priščno aplavzom, nato pa je generalni tajnik JZSS g. Josip Gorec razglasil rezultate, ki so naslednji:

Savezno prvenstvo v tekni:

Prvak je Smolej Franc, SK Bratstvo Jesenice, 2. Knap Leon (Ilirija), 3. Bervar Stane (Ljubljana). Vsi trije so prejeli diplome.

Savezno prvenstvo v skokih:

Prvak je postal Dečman Tone (SMK Ljubljana), 2. Palme Franc (SMK Ljubljana), 3. Šramel Bogo (Ljubljana), vse trije so prejeli diplomo.

Prvenstvo Jugoslavije v smučanju:

Prvak je postal Vrana Rudolf (CSR). Gospod Gorec mu je izročil krasen masiven pokal, častno darilo ministra dr. Auerja, 2. Barton Antonin (CSR), 3. Šimunek František (CSR). Oba sta prejela iz rok g. Goreca lična pokala JZSS.

Najboljši Jugosloven v državnem prvenstvu je Dečman Tone (Ljubljana), ki je zato dobil častno darilo namestnika bana dr. Pirkmajerja, in sicer lepo stekleno umetniško brušeno vazo.

Placment v vesolovskih smučih tekma je bil naslednji:

Norveška kombinacija: 1. Vrana Rudolf, 2. Barton Antonin, 3. Šimunek František, 4. Kadavy Bohuslav.

Samostojni skoki:

1. Steinmüller, 2. Vrana Rudolf, 3. in 4. Šimunek in Barton. Vsi ti tekmovalci so prejeli diplome in plakete.

Savezno prvenstvo v tekni:

Savezno prvenstvo v skokih: Prvenstvo Jugoslavije v smučanju: Samostojni skoki:

2. Barton Antonin (CSR) 312,9, 3. Raymond Marcel (švicar) 304,6, 4. Guido Bortner (švicar) 298,9, 5. Czech Bronislav (Poljska) 285,5, 6. Steinmüller (CSR) 283,9, 7. Šramel Bogo (Jugoslavija) 270,9, 8. Höll Gregor (Avstrija) 265,2, 9. Šimunek Franta 258,1 in 10. Kadavy Bohuslav (oba CSR).

Najlepši pokal, darilo vojne ministra, je prejel Maruszarz, drugo darilo, ki ga je poklonil ministru dr. Auer, je odnesel Čehoslovak Barton, dočim bo ponesel švicarski Francoz Raymond v domovino darilo mesta Beograda, tudi lep pokal. Tudi drugi švicar Nemec Bortner je bil med nagrajenimi. Dobil je spominsko darilo mesta Zagreb, velik v zeleno usnje vezan album s spomini Zagreba. Zadnji nagrajenec je bil drugi Poljak Czech, ki je dobil majhno stekleno vazo, darilo mesta Ljubljana.

Poljak Maruszarz pa je prejel še darilo za najdaljši skok v konkurenci, tako da bo nesel domov dva ogromna pokala, ki mu bosta gotovo v vzpodbudo za bodoča tekmovalca. Občinstvo je prirejalo tekmovalcem prisrčne ovacije, zlasti Maruszarzu, prav tako pa tudi Norvežanom.

Razhod

Po končani razdelitvi daril so se predstavniki oblasti odpeljali na saneh, a tisočglava množica smučarjev se je pričela razhajati. Kakor so poprej romale nepregledne kolone do skakalnice, tako so zdaj drveli skoraj strnjeno smučarji drug za drugim po položnih obronkih Slatne prav doli do kolodvora, kjer je kmalu nastala pravcata gneča, in kjer se je že okrog 16. zbralo več tisoč ljudi. Železniška direkcija je sicer dala prej striktna navodila, kako naj se ljudje vračajo in naj vsakdo vstopa le v določeni vlak, toda večina se za to sploh ni zmenila. Vsak je pač skušal, da pride čimprej pod streho in zato je bil naval na vlake nepopisen. Gneča je bila tolikšna, da so bili vhodi in stopnice tako prenatrpani, a v vagon se je zrinilo toliko ljudi, da se je komaj dalo dihati. Kljub silnemu navelu se pa po zaslugi vestnih in požrtvovalnih naših železničarjev ni pripetila nobena nesreča. Ko so posebni in redni vlaki odhajali, so spremiljali njihov odhod resnično ali vsaj navidezno ogorčeni burni

vzkihi onih, ki so morali ostati zdej in počakati na prihodnji vlak. Da dajo vsaj malo duška svojemu razočaranju, so priredili prave bombardirane s snežnimi kepmi na odhajajoče vlake. Nesreče zaradi tega seveda ni bilo nobene.

Kakor smo rekli že uvodoma, se je letošnja planiška tekma vršila s mnogimi ovirami in težavami in tudi ni dosegla omega, kar je dal JZSS kot najbolj privlačno natistiti na svoj letak — 100 metrov. Danes se ne more reči z gotovostjo, ali ni morda baš to dejstvo najbolj pomemben rezultat današnjega dneva. Naše smučarstvo je še mlado, moralo bo hoditi še dolgo trnjevo pot, da bo moglo v raznih smučarskih disciplinah stati enakovredno ob strani ostalih narodov in zato je morda današnji neuspeh v smislu letaka dragocen migljaj, kako naj v bodoče usmerimo svoje delo in česa vsega se moramo še naučiti, preden bomo mogli brez zamere stopiti v mednarodno sportno areno v smučarstvu.

Organizacija velike prireditve

Ki je bila seveda vse drugačija kot smo jih bili vajeni pri nas dosedaj, je bila sem in tja pomanjkljiva. Deloma je temu krivo dejstvo, da za takšne velike prireditve še nimamo prave rutine, gotovo pa je nekaj krivde tudi na tem, da sloni ogromno organizacijsko delo na ramenih nekaj maloštevilnih in požrtvovalnih delavcev pri savezu, ki ga seveda v takšnem obsegu ne morejo opraviti kakor bi radi in kakor bi bilo treba. Poglavje zase je bil danes dovolj in odvoz občinstva, ki gotovo ni nudil povsem zadovoljive slike. Po današnjih skušnjah bomo že marsikaj vedeli drugič. Razveseljevalo pri vsem neznanem godranju in pritoževanju povsem različnih obiskovalcev današnjih tekem pa je to, da so se navezadnje

vsil vračali zadovoljni in navdušeni

nad vsem, kar so videli in občutili, ko so preživeli nekaj ur v našem zimskem gorskem kraljestvu pod Jalovcem. Tudi ta uspeh današnje tekme bo v veliki meri koristil razvoju smučarstva in tujskega prometa, ki je za kraje, kjer smo hodili danes, življenjska potreba.

Post tot discrimina rerum...

... so se včeraj vendarle začele ligaške tekme za državno prvenstvo — Točke so dobili: Hajduk, Hašk in osiješka Slavija po dve, Jugoslavija in Bask po eno, Primorje, Concordia in sarajevska Slavia nobene — BSK in Grad-janski nista igrala

Včeraj so se na štirih krajih pričele ligaške prvenstvene tekme, ki bodo sedaj zopet zelo, v mnogih primerih morda celo preveč oživele zanimanje za nogomet. Tudi Ljubljana bo imela priložnost, da bo moglo njeno prebivalstvo prisostvovati leplim in napetim borbam slovenskega ligaša, ki je moral včeraj odigrati svojo prvo tekmo na vročih splitskih tleh. Ni smo upali na zmago. Primorje je izgubilo prvi dve točki, ima pa za seboj izgubo eno najtežjih tekem. Tudi drugi, gotovo večji favoriti, bodo morali okusiti težki splitski teren. Po prvih štirih rezultatih, ki jih je prinesel današnji dan, je tablica tako pregledna, da je po prvem kolu ne bomo objavili. Vrstni red je sedaj, da vodi Hajduk, sledijo mu pa Hašk, osiješka Slavija, beogradska Jugoslavija in Bask, BSK in Gradjanski, ki nimata še nobene izgubljene točke, ker sploh še nista igrala, sarajevska Slavia, Concordia in kot zadnje, toda upamo ne kot najslabše, Primorje.

V naslednjem poročilu.

Hajduk: Primorje 3:0 (3:0)

Split, 17. marca.

Pred 2000 gledalci se je danes odigrala prva ligaška tekma med domačim Hajdukom in ljubljanskim Primorjem. Takoj ob pričetku tekme se je po igri mostev videlo, da bo zmagal Hajduk. Njegovostvo je mnogo napadalo. Po gneči pred primorjanskim golom dobi Kragić žogo ter jo zabije s daljave nekoliko metrov v desni kot mreže.

1:0 za Hajduka.

Primorjansko moštvo, ki je nastopilo brez znanega dobrega branilca Stanka Bertoncija, se je branilo ter je njegov napad le sem in tja prehajal pred nasprotnikova vrata. Pri Primorju se je posebno odlikoval vratar Starec, ki je

ubranil mnogo nevarnih strelcev. V 31. minuti zabije Kragić drugi gol.

2:0 za Hajduka.

Ne mineta dve minuti, pa je Bakotiću sreča mila in že je stanje

3:0 za Hajduka.

V drugem polčasu je je primorjansko moštvo vrglo na obrambo, da očuva vsaj še nekoliko značljiv rezultat. To mu je tudi uspelo, deloma po krivdi Hajduka, ki je prevzel visoko igro Ljubljancem, mesto da bi forsiral znano svojo nizko igro.

Sodil je dovolj dobre g. Mikulić iz Zagreba.

Hašk: Concordia 1:0 (1:0)

Zagreb, 17. marca.

Na današnji prvi prvenstveni tekmi je bila Concordia v prvem polčasu neobičajno slaba. Zmaga Haška je zaradi tega zaslužena, čeprav so se belo-zeleni v drugi polovici popravili ter bi morebiti zaslužili neodločen rezultat.

Sodil je g. Matančić.

Jugoslavija: Bask 2:2 (1:2)

Beograd, 17. marca.

Ceprav je Bask v prvi polovici že vodil z 1:2, je vendarle Jugoslaviji uspelo, da je v 40. min. drugega polčasa izenačila. Bask je zabil gola v 8. in v 35. minuti prvega polčasa. Nj pred koncem prvega polčasa je Jugoslavija zabil svoj prvi gol, ki pa ni bil docela čist.

Sodil je g. Taranos.

Slavija (0): Slavija (S) 3:2 (2:1)

Oslje, 17. marca.

Na domačih tleh je osiješki Slaviji uspelo, da si je proti sarajevski Slaviji zasluženo priborila prvi dve točki.

tudi zanesljivejši. Herman je bil odličan v startu ter je tudi dobro lovil. V splošnem je dala Ilirija za razred slabšo igro od lani. Kakor da bi bilo urečeno, ni se hotelo posrečiti prav nič pametnega. Do kazenskega prostora je še nekam šlo, potem pa je prišlo le redko do pametnega zaključka s strelom na gol. Kar je bilo takih strelcev, jih je švajchofer posnel.

Kakor je bil slab ilirijanski napad, velja to tudi za isto formacijo železničarja, v kateri se je pogrešal zlasti vodja napada. Gotovo je Pezdikec dober tehničar, a kot napadalec je vse boljše realizator kot inspirator. Njegovo mesto bi bilo v zvezi. V prvem polčasu je imel železničar dve dobri krili. Pozneje pa sta oba zelo grešila, Jenko z nemogočo igro, Lešnik pa z zgrešenim placementom pred golom. Oba sta vsak po svoje pokvarila mnogo lepih situacij. Pavlin in Bačnik se daleč nista pokazala prvovrstne igre. Srednja vrsta železničarja je bolehalo zlasti na levi strani. Dober je bil edino Frangeš, ki je igral zelo požrtvovalno prav do konca. Branilca sta bila v primeri z ilirijanskima nezanesljivejša ter nudila tudi taktično slabšo igro. Švajchofer v голу je bil mnogo bolj zaposlen, kot njegov tovariš v nasprotnikovem голу. Moštvo kot celota ni nudilo ugodnega vtisa uglednosti. Razen tega smo pogrešali tudi elan in požrtvovalnost, s katerima vrlinama se je moštvo do nedavnega tako odlikovalo.

Tekma je bila mrtva, brez vsakega pravega tempa in razen froulov sploh ni slišala prvenstveni borbi. Krilci Ilirije so bili že od samega začetka močnejši, toda železničarjev napad je bil nevarnejši. V 20. minuti dobi Pikič lepo žogo v kazenskem prostoru in pošlje z razantnim strelom mimo vratarja v mrežo. 1:0 za Ilirijo. Železničar se potruji, toda zaman, rezultat do polčasa neizpremenjen.

V repriji je igra odprta. V 15. minuti lep napad železničarja, ki se po Pavlinu zaključuje z ostrim strelom na gol. Žoga se odbije od gornje prečke na tla, sodnik da gol. 1:1. Ilirija krepko pritiska. V 35. minuti zabije Pikič še en gol, ki ga pa sodnik zaradi foula ne prizna. Proti koncu so zopet domačini v fronti, vsa njihova prizadevanja pa se odbijejo od dobre obrambe Ilirije.

Sodil je g. Nemec. Njegove odločitve niso vedno ugrajale občinstvu. V splošnem je bil dober, v presoji foulov pa malo nezanesljiv. Napravil pa je vtis objektivnega vodje igre.

V predtekmi je rezervna železničarja porazila v prijateljski tekmi prvo moštvo Drave iz Ptuja s 3:2 (2:2). Dopoldne je Rapidova rezerva porazila Mariborovo rezervo z 2:0.

Svoboda (Maribor): Olimp 5:3 (1:0)

Celje, 17. marca.

Popoldne je gostovala v Celju mariborska Svoboda in zasluženo porazila moštvo celjskega Olimpa. Tekma je bila zelo napeta in zanimiva, toda zlasti v drugem polčasu preostala.

Svoboda je pokazala boljše tehnično in kombinatno igro, moštvo Olimpa pa je igralo zelo požrtvovalno in z elanom. V prvem polčasu je bila igra po večini izenačena, po odmoru pa je Svoboda nekaj časa prevladovala, nato pa se je Olimp znašel, pritiskal in zabil tri gole in vodil s 3:0. Šele v 33. minuti so gostje pokazali svoje znanje in zabil v štirih minutah 4 gole.

Tekmo je sodil g. Vešbe zadovoljivo. Gledalcev 400.

V predtekmi je porazila rezerva Svobode rezervo Olimpa s 5:2 (4:1).

Ostale nogometne tekme

Marselje: BSK: Olimpique 3:2 (2:1). Praga: Čehoslovacka: Švica 3:1. Pizen: Pizen: Kolín 3:2 (2:1). Pariz: Nemčija: Francija 3:1 (1:0). Dunaj: Prvenstvo. V soboto. Vienna: WAC 2:0 (0:0), Libertas: Favoritner FC 4:2 (2:1). V nedeljo. Admira: FAC 1:0 (1:0), Rapid: Sportklub 5:2 (3:1), Wacker: Hakoah 4:0 (2:0), Austria: FC Wien 1:0 (0:0). Rim: Prvenstvo. Ambrosiana: Alessandria 3:1, Juventus: Lazio 6:1, Rim: Torino 2:1, Milano: Sampierdarena 2:1, Pro Vercelli: Napoli 1:1, Firenze: Brescia 1:0, Bologna: Livorno 4:0. Budimpešta: Prvenstvo. Hungaria: Somogy 6:2, Budai: Ferencvaros 1:0, Ujpest: Kispest 4:0, III. okraj: Bocskay 2:0, Soroksar: Attila 3:1, Szeged: Phöbus 1:0.

Cross country za prvenstvo Ljubljane

Ljubljana, 17. marca.

Na igrišču Primorja se je danes dopoldne vršil cross country tek za prvenstvo moštev in posameznikov. Teko so se udeležili samo tekmovalci Primorja in Sloge. Kot moštvo je zmagalo Primorje, kot posameznik pa Slogaš Ivan Starman.

Rezultati so bili: 1. Starman Ivan (Sloga) 19:45,4, 2. Šrakar Iv. (Primorje) 19:53,3, 3. Šrakar Fran (Primorje) 19:56,3, 4. Krpan Milan (Primorje) 19:59,3, 5. Hvale Maks (Sloga), 6. Senčar Leopold (Sloga), 7. Pavčević Milivoj (Primorje), 8. Hiebec Joža (Primorje). Mladi klub Sloge, proti kateremu je imel še nedavno savez gotove pomisleke, se prav lepo uveljavlja na lahkoatletskem polju.

SK Slavija. Jutri igramo tekmo s Korotanom. Ob 13. naj se javijo na Rakovniku: Pavle, Franc, Milko, Gestrin, Fajon, Oto, Turner, Lipovec, Bučo, Milar, Pečan, Zucatto, Pogačar, Kveder, Baumgartner. Nadalje se prosijo vsi igrači, da pazijo na članski sestanek zaradi bližajočega se prvenstva.

Službene objave Ljubljanskega podsaveza JSZS. Redna seja upravnega odbora drevo ob 18.30 v damskem salonu kavarn Emona. Po sklepu u. o. se morajo udeležiti današnje seje v svrhu zaslišanja: TKD Atena po opolnomočenem delegatu, dalje Ugrada Ema in Nada ter Jurkovič Ema (vse TKD Atena). K današnji seji se vabi zaradi važnih informacij, potrebnih za savez, Bernik Fanči (TKD Atena). Zaradi jutrišnjega country prvenstva naj se udeležijo današnje seje tehnični referent za lako atletiko.

„Zadeva časti vseh Jugoslovenov so rojaki v sužnosti! Ščitimo svojo narodno čast ter pristopajmo k „Bran-i-voru!“

Sportne vesti

Za Davisov pokal 1935 — še osem kandidatov

Po končanih izločilnih tekmah za Davisov pokal, ki se zaradi pomanjkanja terminov po novi ureditvi odigrajo že v prejšnjem letu, je za glavno konkurenco v l. 1935 ostalo naslednjih osem tekmecev: Jugoslavija, Čehoslovacka, Italija, Francija, Avstralija, Holandska, Poljska in Nemčija. Našim je šlo dozdaj posreči, toda na spomlad bo pa trdal!

Desetboj v plavanju za dame

V New Yorku so letos prvič poskusili z novo plavalno disciplino, desetbojem za plavalce, ki obsega vrsto plavalnih disciplin, in sicer prosto plavanje na 50, 100 in 200 m, dalje prsno plavanje na 50 in 100 m, plavanje v štafeti na 150 m, plavanje za reševanje in skokih. Zmagala je v tej težki preskušnji komaj 17 letna Katarina Rawes, bodoča olimpijska nada ameriškega plavalnega športa.

Plavalne stafete po celinah

Že na olimpiadi v Los Angelesu so prvič organizirali stafeto v prostem plavanju na 4x200 m po celinah, ki jo bodo najbrže ponovili tudi na berlinski olimpiadi. Spoznamo s predsednikom mednarodnega olimpijskega odbora grofom Baillet-Latourjem in nemškimi prirediteljem odborom je stafeta določena na 16. avgusta; zmagovalac bo dobil še dragocen pokal bivšega predsednika mednar. plavalne zveze Georgea Hearnia. V Los Angelesu so — kakor znano — s lahkoto zmagali Japonci, ki so s časom 8:58:4 in 7 m naskoka pustili na drugem mestu Američane, medtem ko je evropska stafeta (Costoli - I, Szekely, Barany - M., Taris - R.) ostala še daleč za onima dvema.

Stela Walsch — zmerom hitrejša

Poljska olimpijska prvakinja Stela Walsch (ali s pravim imenom Walsiewicz), ki gostuje zdaj na Japonskem, je v Tokiju zadivila svet z dvema novima odličnimi uspehoma. Tako je v teku na 100 metrov izenačila lastni svetovni rekord v času 11,7, v teku 500 m pa je celo dosegla nov svetovni rekord, ki je bil že dolga leta nespremenjen. Tekla je 1:17,3 in s tem za celih 11,9 sekund izboljšala svojočasni rekord (iz leta 1922) Francozinje Lenoi.

Najboljši lahkoatletični Italije

Po finski, sedaj tudi mednarodno uvedeni oceni lahkoatletičkih rezultatov, se vstijo najmočnejši italijanski atleti po tem redu: 1. Beccali (1500 m v 3:52,6) 1019 točk; 2. Lanzi (890 m v 1:51,8) 1006; 3. Cerati (500 m v 3:54) 1000; 4. Tavernari (400 m v 48,6) 960; 5. Mastrioianni (5000 m v 14:57) 958; 6. Oberweger (disk 47,61) 952; 7. Facilli (400 m v zaprekami 54,2) 940; 8. Rabaglino (400 m v 49) 935; 9. Toetti (100 m v 10,7) 934; 10. Valle (110 m v zaprekami 15) 929.

Profesionalni in amaterji — v eni ligi

Madžarska namerava s prihodnjo sezono uvesti enotno nogometno nacionalno ligo, v kateri bo 12 plasiranih profesionalnih in 2 kvalificirani amaterski moštvi. Slična reforma se pripravlja tudi za sestavo II. lige. Seveda bodo pri tem amaterska načela prišla precej ob veljavno, kar pa v deželi z dobro razvitim nogometom tako ni več najbolj važno vprašanje.

Italijani podpirajo sport

Prav svojevrsno skrb Italijani za razširjenje sportne ideje med narodom. Da bi pritegnili čim več ljudi v vrste aktivnih sportnikov, je sklenila uvesti nekakšno življenjsko zavarovanje za sinove takšnih atletov, ki se bodo letos — ko bodo pripravili za olimpiado na vrhu — najbolj izkazali z uspehi. Vesta se bo ravnala po kakovosti doseženega rezultata. Tako bodo n. pr. vsi moški potomci moškega, ki bo letos dosegel nov svetovni rekord v katerikoli panogi, zavarovani za 10.000 lir. Za zboljšanje mednarodnih rekordov bodo izdane police za 5000, za zboljšanje državnih rekordov pa bo atletov sin zavarovan za 1500 lir. To je vsekakor »reklama« brez primere!

Obvezni trije semestri sporta

Nemci pripravljajo uredbo, po kateri bo moral vsak visokošolec vsaj v treh semestrih aktivno gojiti sport. Brez sportnih semestrov ne bo mogel študirati dalje ali opravljati izpite. Kot temeljne panoge so določena lahka atletika, plavanje, boks in telovadba. V bodoče torej Nemci ne bodo imeli nikogar, ki bi sam praktično ne poznal in ne vedel ceniti vrednosti telesne vzgoje naroda.

Tečaj na suhem

Gospod Peresnik je že nekaj zim okleval, ali bi stopil med smučarje ali ne... Toda končno se je le otrešel vseh pomislekov, nabral po malem tistih nekaj stotakov za najpotrebnejšo opremo in se prijavil v tečaj za začetnike — v telovadnici. Zdjaj ga vidimo v dolgi vrsti ostalih, precej mlajših kandidatov za bodoče mojstre na smučeh; učitelj pa odreja zdaj počep, zdaj nogo navzgor, pa drugo, pa spet počep in naprej brez konca in kraja. Že nekajkrat si je nesrečni Peresnik otrli potno čelo, zdaj pa je spet segel po robec dvajseti in globoko vdihnil!

— Pa pravijo, da je to tečaj — na suhem!

Smučarske tekme ptujskega Sokola so bile v nedeljo s sodelovanjem oficirjev in podoficirjev tukajšnje garnizije na Mostnem vrhu. Proga je bila dolga za člane 6 km, za članice in naraščaj pa 2 km. Tekmovalo je 40 tekmovalcev. Rezultati pri članih so bili tile: 1. Vrhovšek Jožef 21,52; 2. Špat Avgust 23,42; 3. Velkavrh Janez 23,58; pri vojakih: 1. podnadrednik Lončarjevič Stjepan 20,53; 2. podporočnik Bartol 22,32; 3. podnadrednik Tanič Sadik 23,30; pri višjem naraščaju prvi Salamon Taci 19,57; na 2 km dolgi progi pa: pri nižjem naraščaju prvi Kofol Marko 4,50; pri članicah pa prva Donajeva Nežica 7,42; pri ženskem naraščaju 1. Osoletova Jelka 6,52; 2. Mazlova Mileva 6,58. Organizacija tekem je bila v rokah smučarskega referenta Spata Avgusta s pomočjo prednjaškega zbora. Iskrena zahvala gre tudi komandantu mesta majorju inž. Manojloviću, ki je prisrčno na pomoč in pripomogel k dobri organizaciji tekem. Tekmam je prisostvoval tudi komandant orožništva dravske banovine polkovnik g. Tartaglia.

Ilirija: Železničar remis

Zbor zastopnikov gasilske armade

Pregled obilnega dela Zajednice leto dni po reorganizaciji

Ljubljana, 17. marca. V Metropoli so se dopoldne sešli delegati in funkcionarji Gasilske zajednice iz vse banovine. Že večer so imeli razni odseki in odbori ves dan konference, tako da so prišla vsa poročila pred skupščino dobro pripravljena in so bili vsi sklepi po večini sprejeti brez dolgega debata. Zborovanje je vodil starešina zajednice Josip Turk, izmed predstavnikov oblasti pa sta bila navzoča inšpektor dr. Guštin za bansko upravo in poveljnik vojnega okrožja polkovnik Iskrčić za dravsko divizijo.

Starešina Josip Turk

se je v nagovoru spominjal najprej tragične smrti Viteškega kralja, nato pa izrekel globoko vdanost Nj. Vel. kralju Petru II. Vladaču kakor vrhovnemu zaščitniku celotne gasilske organizacije Nj. Vis. princu Tomislavu sta bili med burnim odobravanjem odposlani vdanostni brzojavki, pozdravni brzojavki pa ministru za telesno vzgojo in ministru za socialno politiko. Pozdrav je izrekel starešina banu dr. Pucu. V preteklem letu je naša gasilska zajednica doživela težek udarec z izgubo enega izmed svojih najidealnejših sodelavcev, mnogoletnega podstaroste Jerneja Vengusta, ki je padel pri avtomobilski nesreči kot žrtev človekoljubnega gasilskega dela. Vsi zbrani so se na iskreno lep način oddolžili spominu vrliga tovariša in voditelja. Vengusta je v odboru nasledil Anton Cerer.

Odbor zajednice se je vse leto boril predvsem za uresničenje člena 77. zakona o gasilstvu v tem smislu, da bi ministar izdal uredbu, ki bi uredila vplačevanje po zakonu določenih 6% od vseh premij zavarovanja proti požarom. Vprašanje, kako naj se ta zakonska določba izvede v življenju, je dalo vodstvu največ dela in debat. Zajednica je stala vse čas trdno na stališču, da je treba točno izvajati zakon in da morajo zavarovalnice plačevati dolžne prispevke v neokrnjeni višini. Ko je bilo to stališče na seji zvezne uprave oktobra v Zagrebu preglaševano, so zastopniki ljubljanskega osrednjega odbora demonstrativno zapustili sejo, na kateri so nato ostali člani zvezne uprave sprejeli sklep, da se Jugoslovanska gasilska zveza zadovoljuje z izplačili samo 4,5% za dobo od 1. junija 1933 do 31. decembra 1934. Naše gasilstvo vohče preživlja v gmutnem pogledu zelo težke čase, zlasti v naši banovini, kjer so mu usahnili dosedanj viri dohodkov, uredbe o novih finančnih osnovah pa še zmerom ni. Poglavitna zahteva naše gasilske zajednice bo zaradi tega tudi v bodoče predvsem sprejetje uredbe, ki nikakor ne sme niti najmanj okrniti po zakonu določenih dohodkov.

888 čet, nad 28.000 članov v dravski banovini

Skupščina je sprejela poročilo g. Turka z živahnim odobravanjem, nato pa je tajnik Stanko Pristovšek podal nazorno sliko podrobnega dela. V tem poslovnem letu, ki je bilo prvo po reorganizaciji gasilstva na osnovi novega zakona, je novi način organizacije prinesel gasilskim edincem in instancam mnogo novih poslov in novih problemov. Bilo je vzdržena polna roka dela, polno novih uredb, okrožnic, predpisov in odredb in cele trope statistik. Delo edince se je tako razkošilo, da ga že komaj zmagujejo. Novi zakon je ukinil 3%-ni gasilski sklad, ki je donosil zajednici okrog 950.000 dinarjev letno. S tem je usahnili glavni vir dohodkov, brez katerih organizacija in teh težkih časih gospodarske depresije sploh ne more živeti. Kako živahno je naraslo upravno delo, nam kaže število vlog, ki je naraslo na 3284. Med sklepi in uspehi, ki sta jih v preteklem letu dosegla starešinstvo in osrednji odbor, je tajnik lapidarno navajal: Pri banski upravi je bil v smislu zakona imenovan inšpektor za gasilstvo. Sklenjeno je bilo, da se letos priredi gasilska razstava na vselemu. Osrednji odbor je dosegel naklado organizacijskih tiskovin v slovenski in na naše zajednice, ker velika večina še ne zna čitati cirilice. Razpisana je bila razdelitev podpora onemoglim gasilec ter njihovim vdovam in sirotam. Urejeno je bilo uradovanje župnih poslovalcev izven sedeža sreskega načelnstva. Vsi naši ministri so bili naprošeni za podporo v borbi za izdajo težko pričakovane uredbe po čl. 77. Na vsem področju zajednice je 888 gasilskih čet, ki štejejo nad 28.000 članov in ki so po srezih dodeljene 25 župam. Število gasilskih čet se je v zaključnem letu povečalo za 49.

O denarnem gospodarstvu za edince je poročal blagajnik Zdravko Mikuš, šolski upravitelj z Brezovice. Kljub vsem križem izkazuje računski zaključek majhen prebitok. V imenu nadzornega odbora je šolski upravitelj Džubani iz Krizevca izrekel upravi zahvalo za vzorno vodstvo, nakar je bil soglasno sprejet absolutorij, enako proračun za 1935. Članarina ostane tudi poslej 4 Din letno.

Pri 924 požarih je bilo lani za 25 milijonov Din škode

Inž. Franc Dolenc, inšpektor za gasilstvo pri banski upravi, je podrobno poročal o strokovno tehničnem napredku naših gasilskih čet in o delovanju posameznih odsekov. Gasilske čete so skoraj v polnem obsegu uvedle vojaško poveljevanje, treba pa bo še precej dela, preden se bo pri redovnih vajah dosegla potrebna strumnost. Požarov je bilo v preteklem letu 924, med njimi 3 katastrofalni na Ptujškem polju. Pri gasilnih akcijah so čete aktivno sodelovale v 898 primerih, medtem ko so bile v ostalih primerih ali prepozno obveščene ali pa preveč oddaljene. Skupno je gasilo 21.533 gasilcev 3767 ur. Pri gašenju se je poškodovalo 70 gasilcev, smrtnih primerov ni bilo. Skupna škoda, ki so jo lani povzročili požari v dravski banovini se čeni na 24.458.545 Din; gasilstvo pa je s svojim pozitivnim delom preprečilo za okrog 114.000.000 Din nadaljnje škode. Če bi bil člen 77. gasilskega zakona

že uveljavljen z uredbo, bi morale zavarovalnice lani izplačati gasilski zajednici približno 1.800.000 Din.

Pri 8 večjih povodnih in pri 9 prometnih nesrečah so gasilske čete vršile tudi reševalna dela. V avgustu so gasilci vršili varnostno reševalno službo ob priliki velike mednarodne avtomobilske dirke Bregana-Podkoren in tujci, ki so se te dirke udeležili, so odnesli o našem gasilstvu najlepši vtis. Podrobno je poročal g. inšpektor še o samaritanskem in prostvetnem delu, nato pa je podal nazoren pregled tehničnega materiala, s katerim razpolaga naše gasilstvo. Gasilske edince v dravski banovini imajo 1546 raznih lestev, 928 ročnih brizgaln, 378 motornih (57% vseh motornih), 209.262 metrov cevi, 88 avtomobilov (56% v državi), 292 vprežnih voz, 546 domov (71% v državi) in 214 praporov. Vrednost vse imovine naših gasilskih čet znaša 52.408.700 dinarjev (40% v državi). Te številke zgornjo kažejo premoč Gasilske zajednice dravske banovine.

Borba s tujim kapitalom

O razstavnem odseku je poročal župan Franjo Bulc iz Mirne, nato pa je g. Anton Cerer obširno poročal o živahni borbi, ki se je razvila okrog vprašanja 6% od zavarovalnih premij za gasilsko organizacijo in vprašanja ministrske uredbe. Člen 77. novega gasilskega zakona je naložil pri zavarovalnicah, ki so po večini v rokah tujega kapitala, na velik odpor in vodstvo gasilske organizacije ter njeni prijatelji v parlamentu in vladi so bili težke boje, da ohranijo, kar je bilo gasilstvu enkrat po zakonu priznanega. Sedanja ministar za telesno vzgojo dr. Auer je zavzel odločno stališče, da o vprašanju 6% ne more biti nobene debate več in da mora biti v najkrajšem času sprejeta uredba, kakor jo predvideva zakon. O tej stvari se je razvila na skupščini živahna, mestoma burna debata. Naposled je bila med soglasnim odobravanjem sprejeta resolucija, v kateri naša gasilska zajednica obsoja sporazum, ki sta ga na škodo gasilstva in proti zakonu sklenila starešina JGZ Andrašević in II. podstaršina dr. Marković z zastopniki zavarovalnic o znižanju zakonito določenega prispevka. Prav tako obsoja skupščina zadržanje starešine Andraševića na seji zvezne uprave v Zagrebu meseca oktobra in prosi ministra za telesno vzgojo,

da takoj objavi uredbo k členu 77. zakona o organizaciji gasilstva v tem smislu, da bo ostal prispevek v višini 6% neokrnjen. Pri tej priliki je izrekel skupščina svojo zaupnico in pohvalo za odločen nastop tako osrednjemu odboru, kakor tudi podstaršini Cererju.

Na grob Viteškega kralja!

Pri razpravi o samostojnih predlogih je bilo med obćim navdušenjem sklenjeno, da se gasilci iz dravske banovine v teku leta v veliki skupini poklonijo na grobu Viteškega kralja na Oplencu. Namesto spomenika velezaslužnemu pokojnemu podstaršini Vengustu se ustanovi pri osrednjem odboru poseben sklad, v katerega bo vsak član zajednice prispeval po 2 Din in ki bo namenjen za šolanje Vengustovih otrok. Zlet zajednice je za letošni določen v Kozjem, kjer bo tamošnja četa slavila 60letnico svojega obstanka in pri tej priliki odkrila tudi spomenik Viteškemu kralju, prihodnje leto pa v Novem mestu, kjer bodo gasilci 1936 prav tako praznovali svoj 50 letni jubilej. V vodstvu JGZ zahteva zajednica dva predstavnika (eno mesto podstaršine in glavnega urednika zveznega gasila) in tri člane uprave. Med drugim je bil sprejet tudi predlog, da se v medsebojnem obćevanju v gasilskih vrstah zamenja dosedaj veljavni naslov »gospod« z nazivom »tovariš«, ker je gojitev tovarštva ena prvih vzgojnih zahtev gasilskega programa. Posebne pozornosti je vreden sklep, naj vodstvo zajednice posreduje na odločujočih mestih, da se prepreči priljubljeno karikiranje gasilcev in njihove organizacije v raznih burkah in komedijah na gledaliških odrih po mestih in na deželi. V tem smislu bo glavni odbor poizkušal pri banski upravi doseči uradne ukrepe, ki bodo v bodoče onemogočili tudi zlorabo gasilske uniforme ob raznih prilikah duhovite in neuhovite propagande in veseljaškega poma.

Na koncu je predsednik gasilske »Samopomoči« France Fajdiga iz Kamnika pozval vse zborovalce, naj po župah vzbude več zanimanja za to organizacijo, ki je zlasti v današnjih težkih časih velikega socialnega pomena. Po dobrih treh urah živahnega razpravljanja, ki je sprožilo brez dvoma mnogo dobrih praktičnih misli in sklepov za nov razmah našega gasilstva, je starešina g. Turk zaključil zborovanje, tako da so se delegati po večini že s prvimi popoldanskimi vlaki odpeljali na svoje domove.

Potiti - potiti - potiti se je najvažnejše za hitro ozdravitev od gripe! Da to sigurno dosežete je treba vzeti že pri prvem znaku gripe ASPIRIN tablete, ker BAYER VE, KAJ POMAŽAI

Halo, radio Planica!...

Kako smo ob radiu sledili smučarskim skokom

Ljubljana, 17. marca.

Poslušalci radia smo si lahko ustvarili dosti živahno sliko o tekmovalstvu v Planici. Ob poldnavajstih je začel govoriti naš speaker: dotekanje množice, krasno vreme, dobro stanje skakalnice. Nato Jobovo sporočilo, zakaj ne nastopijo Norvežani in Avstrijci v konkurenci. V srbohrvaščini je zagrebški sportni urednik podal poročilo, ves navdušen. Pozneje sredi tekmovalja je pred mikrofonom pristopil še ljubljanski strokovnjak, iz radia nam sila izkušeni smučar Jaka Smolclarka. Trojica Pengov, Macanovič, Gnidovec je torej govorila in sporočala, kar je bilo sproti omembe vredno. Sodeloval je občinstvo, dobro se je čulo vzklikanje in ploskanje. Sodeloval pa je grotno tudi razglaševalce rezultatov. Njegova oznaka po mikrofonom so se izpočetka glasila po nemško: XY hat gesprungen... Pozneje je pa svoj »hat« le popravil. Tudi nekaj profita!

Pričetek. Ušesa so napeta. Kadavy na startu. Že leti. Ni posebno dolg skok. 71 m. Tako, 71 m je pri nas srednja mera. Novšak... padajo rekordi, navdušenje. Po Steinmüllerjevem skoku pravi speaker: »Se nobeden ni padel, dokaz izvrstne gradbe!« — Tisti hip je letel po zraku Vrana, vsem pred mikrofonom je zastala beseda. Vendarle, Vrana, se je dvignil, najbrž samo noge izvinil, gre sam. Nov dokaz za skakalnice, tak skok bi drugje bil katastrofa. Vsekakor. Od Ratač gori se prihajajo ljudje. Bloudek popravlja sneg na kraju padca. Šramel se je odgnal... krasno, krasno... nov rekord. »Publika daleč na desno strani!« — tako grmi od bala tudi skozi mikrofonom. Zvemo, da se vsipajo nove množice, med tem je bil prišel mariborski vlak. Prvi skoki so opravljeni. Speaker strmi v breg: pogled na skakalnico je veličasten, še boljše: grozoten.

Drugi skoki. Uuuu... Ob zavzetju vseh gledalcev sledimo tudi mi ob ra-

diu mogočnemu poletu Maruszarza. Novšak... ojoj, padel je, toda nedolžno padel, izgubil kapo, se pobral in neke doli razlaga, kako je prišel. Čakamo na Šramla. Siguren, lep skok... zelo siguren, obstal na 72, ha! Tretjič porušen jugoslovanski rekord. To mora užgati tudi v Zagrebu. In v Beogradu. In še vsepovsod, do koder danes radio sproti oznanja novice iz Planice...

Pa mi pri radiu lahko tudi malo pokukamo v zakulisje. Ob govoru avstrijskega predstavnika v premoru izvemo, kako žalostne razprtije so med smučarji onstran Karavank. O skakalnici pa: Das Ideal einer grossen Schanze, einzig dastehend... Poljski predstavnik inž. Grossmann kratko, simpatično čestita Jugoslaviji. Inž. Bartu v imenu sinov Libuše proslavlja krasne vtise iz bratske Jugoslavije in povdarja častne uspehe čeških tekmovalcev na skakalnici, ki jo je zgradil aklimatizirani Čeh Bloudek...

Že je minilo poldne, publike se je nabralo nad 12.000. Sneg je že mehkejši, solnce grabi. Saj, kdo je pomislil da bo tak dan. (Pogledam skozi okno: niti v Ljubljani nismo brez solca.) Dosek-čiše gladijo, polivajo s salmijakom. Takisto Bloudkov izum: ski-cement. To lažba po radiu: ni hudir, da ne bi letos filmi iz Planice bolje uspeli, kakor lani. Vse polno je operaterjev in veličino teh prizorov bomo lahko vsi gledali na platnu. Izmed publike ima vsaj tretjina fotograf. aparate. Na drevesih blizu skakalnice je kakor v pragozdu. Še novinar Inke je splezal na rogovilo, se opasal z nogama okrog debla in piše, piše...

Skoki v konkurenci se ponovijo v tretje. Padcev je več. Ne, to že ni toliko zanimivo. Dolga, dolga pavza. Vse sorte morajo izpovedati možje pred mikrofonom, karkoli vidijo in čujejo, vmes se oglasi godba. Rade volje potrpijo mo aparat: Norvežani bodo vendarle skakali za trening. Ušesa se napnó, še vse ostreje kakor ob pričetku. Sneg je po-

ravnat, skakalnica v redu, Farup na startu, Andersen poslednji. Kako ne bi verjeli, da so skoki Norvežanov razred zase, v stilu edinstvena lepota, ki se ne da popisati! Številke rastejo. Veter je popustil. Skozi mikrofonom ni čuti nobenega dvotipa več. Vse gre v superlative. Nazadnje: Andersen — 94 m! Slava in čast. To pojde hitro po Ljubljani. In po vsem svetu. Andersen je krasen dečko, pravijo po mikrofonom. Vzklikanje, ovacije, na ramenih ga nosijo, stotine fotografskih aparatov ga jemlje na piko. Njega in druge, ki so daleč pred nami. A ne predač. S Planico smo se spet odrezali — za letos dovolj. Oddaja zaključena, iz ljubljanskega studija napoved časa: pri tretjem udarcu bo ura 13.42... Hakramet, zdaj se bo pa kosilo res prileglo.

JOŽICE in JOŽETI!

Pojdite obhajati svoj god v »KAVARNO CENTRAL« V ponedeljek in torek odprto celo noč.

Presrčno slovo bolgarskih pevcev

Maribor, 17. marca. Nepopisno navdušenje, neprekinjeno vzklikanje, viharno odobravanje, vmes prelepe melodije bolgarskih pesmi. V tem znamenju je bil koncert »Rodinec«, o katerem smo deloma že poročali. Potem krasen venec, poklonitev Glasbene Maticice, slika Maribora, dar akad. slikarja Kosa, ki ga pevci izročajo s primernim govorom v bolgarski prof. J. Sedivy. Prisrčna zahvala dirigenta Asena Nadenova. Potem zopet vzklikanje. Maribor je v vzhičenjem sprejemal bolgarsko pesem.

Po koncertu je bil pri Orlu prijateljski večer, ki ga je otvoril predsednik JB lige dr. V. Kukovec. V veseljem razpoloženju je potekel večer, ki bo ostal vsem udeležencem v trajnem spominu. Prisrčne besede so spregovorili mestni predsednik dr. Lipold, starosta mariborske sokolske župe dr. Gorisek, predsednik CM družbe dr. Lašič, gđ. Rozmanova v bolgarski, ravnatelj dr. Tominšek, predsednik Glasbene Maticice dr. L. Poljanec, predsednik matičnega zbora Faganelli, ki je izročil v zborovem imenu gostom lepo spominsko darilo, vsem se je ljubeznivo zahvalil vodja turnee dr. Kosta Nikov. Zadonela je zopet bolgarska pesem, matičarji so odgovarjali s slovensko pesmijo.

Danes dopoldne so si gostje ogledali muzej, kjer jih je pozdravil predsednik Muzejskega društva prel. dr. Kovačič, nato v Studijski knjižnici razstavo bolgarske knjige; popoldne druge mariborske znamenitosti. Polni najlepših vtisov in hvale so se vrnili z večernim vlakom proti Beogradu.

Zadnja pot profesorja dr. Ljudevita Böhma

Novo mesto, 17. marca. V Mirni so danes spremili k počitku pokojnega profesorja dr. Ljudevita Böhma. Pred njegovo vilo se je zbrala ob 11. velika množica ljudstva, Sokolov, gasilcev in zastopnikov raznih organizacij. Med drugimi so prišli k pogrebu prorektor dr. Slavič za univerzo, prof. dr. Krek za juridico fakulteto, prof. dr. Dolenc in dr. Rudolf Savojce za »Pravnikar«, predsednik Jelačin za Zbornico TOI in za društvo trgovskih akademikov, direktor dr. Pirjevec ter prof. Sič in Svetel za Trgovsko akademijo ter po en zastopnik in zastopnica za vsak letnik, kot zastopnik ljubljanskega župana občinski svetnik gosp. Ambrožič, za oblastni odbor JS dr. Jeglič in Pirnat, za krajevni odbor JS gg. Pogacnik, Verbič in Kos; prišel je tudi skoraj ves odbor bivših mornarjev z dr. Sovdatom na čelu. Prišli so nadalje: direktor dr. Lokar za Ljudsko univerzo, dr. Mihelel za ZKD, inž. Šuklje in tajnik Rihter za veleposl. direktor Gogaia za trgovsko šolo, g. Roman Golob za Klub trgovskih akademikov, g. Tone Mlakar za gostilničarsko strokovno šolo in šolski kuratorji, dalje primarij dr. Jug in drugi. Sokoli so prišli iz Mirne in Mokronoga in iz St. Janža s praporom ter iz St. Ruperta pri Trebnjem, novomeško župo je zastopal prosvetar Tratar. Nadalje so se udeležila pogreba gasilska društva iz Mirne in iz Sela s praporom, iz Mokronoga in Sevnice, dalje lovci iz Mirne in iz Mokronoga ter zastopniki osrednjega odbora in novomeške podružnice SLD.

Kmalu po 11. se je premaknil izpred vile dolg žalni sprevod s šolsko mladino spredaj. Pred cerkvijo, v kateri je bilo truplo poslednjič blagoslovljeno, se je poslovilo od pokojnika več govornikov. Prorektor dr. Slavič je slavil njegovo delo na univerzi in njegovo ljubezen do znanosti, delo, ki ga je pokojnik smatral za svoje največje odklovanje. Ravnatelj trgovske akademije dr. Pirjevec je naglašal, da je bil pokojnik sicer sam, brez družine, a so mu bili vsi njegovi dijaki in sodelavci profesorji tem bolj pri srcu in je bil z njimi vred ena sama velika družina. V imenu Sokolov je govoril starosta in načelnik mirenskega Sokola g. Pirnat, za Klub trgovskih akademikov g. Golob, za bivše mornarje dr. Sovdat in slednjič mirenski župan. Turbno se je oglašil lovski rog, grotno je odjeknila salva iz pušk. Pred kredo so nosili mnogo venec. Med njimi so bili veneci gasilcev, Jadranske straže, jadranskih mornarjev v obliki sidra in drugih. Minilo je že poldne, ko so položili dr. Böhma v mirensko zemljo. Naj tam, kjer si je izbral svoj zadnji kot, v miru počiva! Njegov grob ne bo osamljen!

Pri prehlaenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi sluznega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specialističnih trgovinah.

Anton Sattlerju onkraj groba

Rubinov trikrat brušenih v treh ognjih preizkušenih plamti ob njem na sto in sto in še vijo se na zemljo in nicaio v osrčje tal, ki zanje je na branu stal in sebe dal — njegov in naš mejniki težak, pomnik grenak...

(Vojanov).

Te pesniške besede Vojanove mi prihajajo v spomin, ko stojim ob skromni krsti in se mi razodeva vsa tragika človeka, ki je položil najvišje človeško dobro — to je svoje življenje domu in slovenskemu rodu na oltar. Kaže pa se nam obenem vse teščina njegove veličaste žrtve: vzpriso tje se mi vidiyo vsi besedniki, in nič več ko besedniki tako neizrečeno majhni! Ne bi hotel podcenjevati dela glasnikov svobode, ki z besede gromom pozivljejo in vzpodbujajo k žrtvovanju, — toda kako brezprimerno višje stoji žrtev onih, ki se temu pozivu odzovejo in zavestno tvegajo svoje zdravje in življenje za svobodo in življenje onih, ki jim preti v sužnosti narodni pogin! In vendar kako razlika je v priznanju pa tudi v hvaležnosti vseh onih, katerim je bila ta žrtev doprinešena! Kako vse večjih časti in slave so deležni že za življenja oni razmeroma množičevitni peresniki in besedniki v primeri s preprostim, a redkim pobornikom — vojakom — prostovoljcem ki je žrtvoval svoje najvišje!

Eden izmed teh velikih mladih je ANTON SATTLER, ta skoro neznan junak naše svobode. Odsel si v naš Panteon padlih za domovino! Tam boš stal ob strani Malgaja in drugih in — čakal kakor on nesmrtn. Kajti tudi tebi veljajo Maistrove besede, zapisane na njegovem spomeniku:

»O jaz ne spim! Le čakam čas in čakam vas, da gremo skupaj čez Šent Vid med brate naše Zilo pit.« Slava Sattlerjevemu spominu! Dr. Jos. C. Oblak.

1595 ženimov v zdravniški preiskavi

Ljubljana, 17. marca. Statistika o porokah, sklenjenih v predpustu, kakor jih po navadi objavljamo vsako leto prve dni postnega časa, ima letos privikar nekakšno neidilčno, neintimno, suhoparno obležje: nič več samo beli veneci in pajčolani nevest, nič več samo pobožna slika večne zvestobe pred oltarjem — temveč število Wassermannovih reakcij je, ki ga beleži uradni statistični ukaz. Lani v avgustu je stopil v veljavo novi zakon o pobjanju spolnih bolezni s svojo določbo, da se mora slednji ženin v državi, preden je pripučen pred oltar, podvreči zdravniški krvni preiskavi, ali ni morda nalezljivo in dedno spolno bolan, da bi ogrožal rodbino. Takrat je ta novotarija vzbudila med ljudmi mnogo graje, češ da se država meša v najintimnejše reči, ki jih imata lahko dva človeka med seboj, in zlasti so grajali fantje in moške, da je nevesta prosta preiskave. Medtem so se ljudje polagoma privadili novih predpisov in ženin brez pripombe prihajajo k zdravnikom, da jim vzamejo vzorec krvi, in mirne duše čakajo sodbe, ki jo prinese analiza v laboratoriju Higieniskega zavoda v Ljubljani. Vzorce krvi jemljejo vsi zdravniki po deželi, v Ljubljani sami pa se zateka največ ženimov na mestni fizikat. Vsi vzorci se zbirajo pri Higieniskem zavodu, ki zmerom sproti dela analize in rezultate sporoča zdravnikom, ti pa izstavljajo »priloge«, ki so v modernem družbenem obratu postala za poroko večjega pomena kakor pa pristanek staršev mladih ljudi.

Za letošnji predpust — če štejemo sem vsa dobo od avgusta — je Higieniski zavod izvršil 1595 krvnih preiskav po Wassermannovi in po drugih metodah (Schach-Georgi, Meinecke, Hecht, Kahn), ki jih je zaradi večje gotovitosti treba klicati na pomoč. Od avgusta do decembra lani je bilo izvršenih 582 preiskav in med reakcijami je bilo 5 pozitivnih (lues), kar pomeni, da je bil ta čas nekaj manj kakor vsak stoti (točno: 0,88%) kandidat za zakon bolan. Od novega leta do pustnega torka, torej v najbolj razgibanem času ženitovanja, pa je bilo izvršenih 1013 preiskav in med reakcijami so bile samo 3 pozitivne (0,30%), 2 pa neodločni. V zadnjem primeru je treba ponoviti, v primerih ugotovljene bolezni pa se mora človek podvreči sistematičnemu zdravljenju, tako da je treba poroko seveda za malo časa odložiti. Koristnost te nove uvedbe to brez dvoma vidna na rodovih, ki bodo iz novih zakonov izšli.

Film Z. K. D.

Danes ob ¼3. popoldne veseloigra

Veseli svatje

v glavni vlogi Hansi Niese in Oskar Sima

Vstopnina: Din 3,50, 4,50, 5,50, 6,50

Objave

Posetite jutrišnjo predstavo slavne veseloigre »Kozarec vode« ali »Vzroki in učinki« v šentjakobskem gledališču. Vstopnice se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. pri blagajni v I. nadstropju Mestnega doma.

Javna produkcija gojencev drž. konservatorija ljubljanskega bo danes ob pol 19. v Filharmoniji. Nastopijo gojenci: Petrovič Anton (bas-bariton), pri klavirju prof. Janko Ravnik. Šivic Gustav (čelo), pri klavirju Bogomir Leskovic. Igič Jelka (sopran), pri klavirju prof. Janko Ravnik. Dermelj Albert (violina), pri klavirju prof. Janko Ravnik. Šaplja Boža (klavir). Fratrik štefica (sopran), pri klavirju Boža Šaplja. Komorni trio: Prevorsek Uroš (I. violina), Lubeč Roza (II. violina), Dermelj Albert (viola). Dalje nastopijo Vodušek Valens (klavir), Prevorsek Uroš (violina), pri klavirju prof. Janko Ravnik. Koročan štefica (sopran), pri klavirju prof. Janko Ravnik in Ošterc Marta (klavir). Vstop v dvorano je dovoljen proti nakupu sporeda, ki stane 3 Din in se dobi čez dan v knjižarni Glasbene Maticice od 18. ure dalje pa pred dvorano. Ta javna produkcija se potem ponovi v Zagrebu v soboto 23. t. m.

Dogodki po širnem svetu

Brzjav v službi domovine

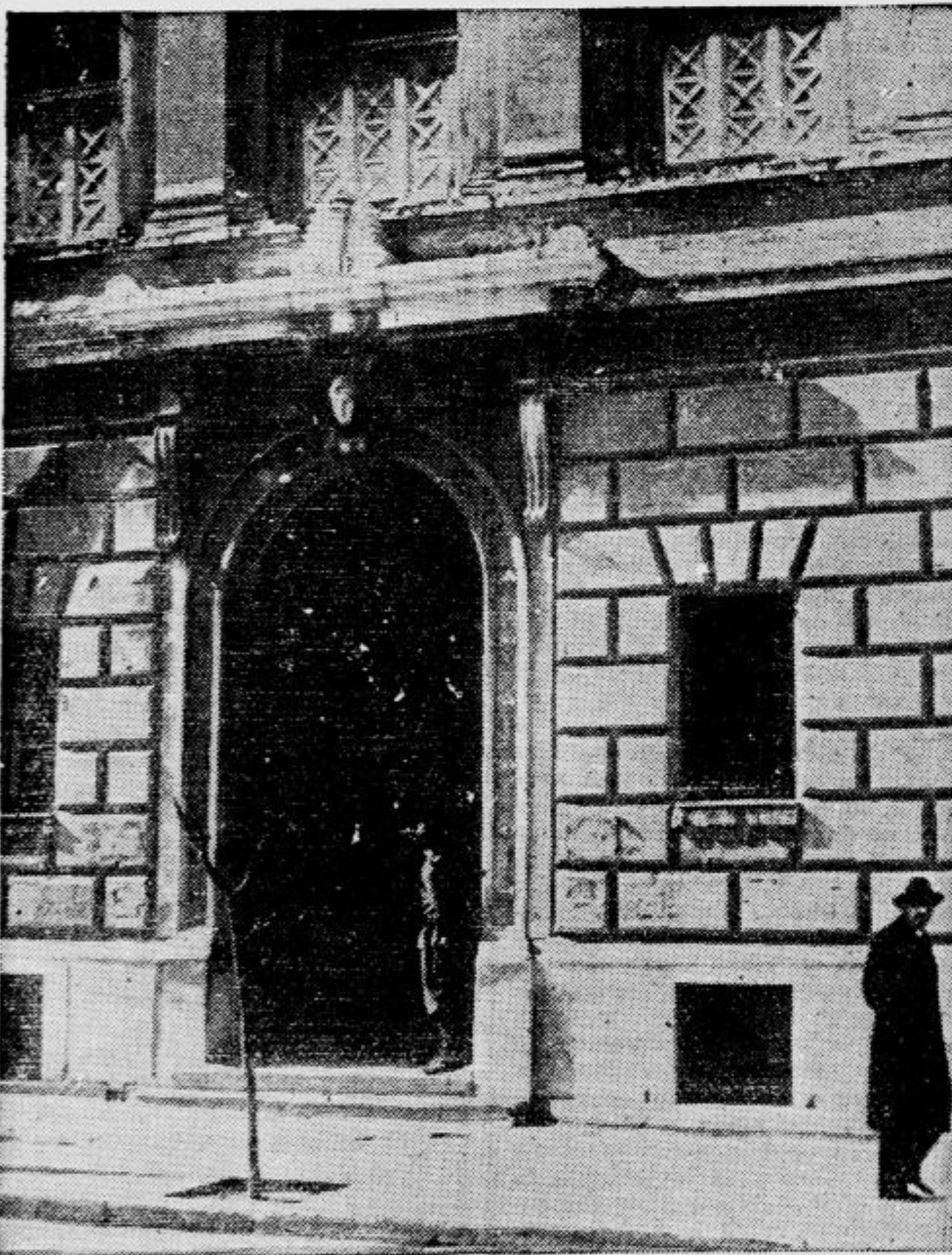
Vojaški telegrafisti atenske vlade na delu v atenskem arzenalu

Reke prestopajo bregove

▼ Franciji imajo zaradi naraslih vod obšutne poplave. Na zgornji sliki vidimo široko ulico iz Mormanda pod vodo

Tukaj bodo sodili grške upornike

Po premagani venizelistični revoluciji na Grškem bo vlada postavila pred vojno sodišče okoli 300 krivcev, ki so zanetili bratovsko vojno in povzročili državi nepopravljivo gmočno škodo. Proces proti upornikom bo v poslopju, ki nam ga kaže slika

Iz akvaristove torbe

O začetnikih in bohovníku

Dasi priobčuje ponedeljsko »Jutro«: redno članke o akvaristovstvu, dasi je v Ljubljani klub akvaristov, naletimo tu in tam, zlasti pri začetnikih na neobveščenost, katere žrtev so čisto tudi uboge ribice. Za primer neobveščenosti naslednjo zgodbo.

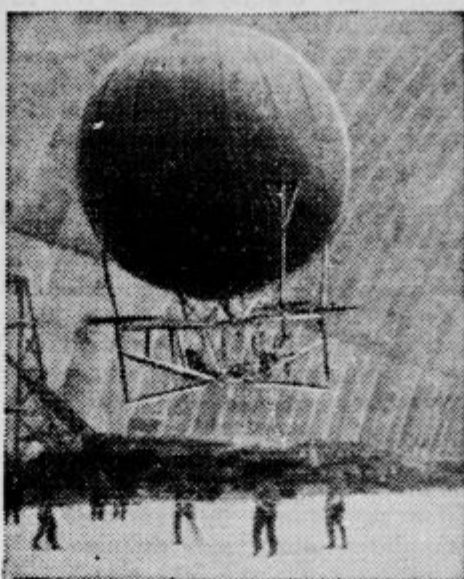
Mladenič je videl razstavljene akvarije in si z izvestno naglico omislil akvarij in ribice. Ta naglica je v ostalem značilna pri akvaristih. Zlati ribico, mečonošo, domačo koresljo, pezdirke in rdečepрке si je kupil. Zanimivo je, da mu je prodajalec zagotavljal, da je treba omenjene ribice uvažati, ker ne živijo pri nas. Nu — zlate ribice so razširjene po vsem svetu. Mečonoše so sicer v Mehiki doma, v akvarijih se pa hitro razmnožijo in spretni akvarist, ki razpolaga z enim parčkom, z lahkoto vzredi od pomladi do jeseni najmanj 100 do 150 mladčev. Na prostem pa živijo mečonoše v enem naših termalnih kopališč na štajerskem. O teh ribah bi se res moglo trditi, da jih je treba uvažati, ali vendar ne o koresljah, pezdirkah in rdečeperkah, ki so v naših bajejih in jarkih doma in ki se jim ne moreš izogniti, ko zajemaš z mrežico, akvarirajoč na prostem. Cuditi se moramo, da ne poznamo ljudje najnavadnejših domačih ribic.

Omenjeni trgovec je zaupal začetniku tudi zanimivost, da so mečonoše (Xyphophorus hell.) ribice, ki bruhajo mladiče.

Mečonoše spadajo v skupino zobokrapovcev, ki rode popolnoma razvite mladice, vendar jih ne bruhajo skozi usta, temveč jih samice spuste skozi spolno odprtino, ki je med prsnima in podrepno plavutjo. V rodu cichlidov (Cichlidae) so zares ribice, ki nosijo ikre in ko se mladice izležejo, obdrže tudi te nekaj časa v gobčku in pri njih bi bil izraz »bruhanje« še nekako prikladen. Nikakor pa ne za mečonoše. Te vzamejo žal marsikatero mladico v gobček, ki ga pa več ne izbruhnejo, temveč ga pojedo. Omenbe vredna je tudi trditelj prodajalca, da ni v naših vodah za akvarije prikladnih vodnih rastlin, zaradi česar da jih dobiva iz Gradca. Zelo značilno je tudi, da je svetloval začetniku, zasadi valisnerije v neoprano mivko, kjer so seveda poginile. V naših vodah so zelo lepe in za akvarij posebno prikladne rastline, kakor n. pr. pljučnik, rmanec, sita, distarici, plavajoča ričija itd. Pljučnik, distarici, site pa tudi valisnerije, sagitarje, kabombe in večina ostalih rastlin rastejo in se razvijajo le v zemlji. Pričujoča zgodba me spominja na nekega prodajalca ribic v Beogradu, o katerem mi je pripovedoval akvarist. Ta je nekemu Beograščanu natvezil, da je svetlikavca (Eupomotis gibbosus), ki je sicer amerikanec, vendar udomačen v vodah okoli Beograda in na Hrvaškem, naročil po letalu. Zato je zanj zahteval 80 Din, ujel ga je pa v neki mlaki ob Dunavu.

Iz navedenega vidimo, da so ljudje glede domače vodne favne in flore prav malo

Helikopter

Inženjer Ochmichen dela na francoskem letališču v Orlyju zanimive poskuse s helikostatom, ki naj rešijo problem helikopterja

Katera ljudstva pišejo največ pisem?

Po statistiki svetovne poštne zveze so najbolj pridni za pisanje pisem Angleži, kajti tam odpade na vsakega prebivalca letno 78 pisem. Sledijo Zedinjene države s 67 pismi na prebivalca, Švica s 59,7, Nemčija s 55,9, Danska s 41,6, Avstrija s 38,2, Holandska s 31,1, Belgija s 29,4, in Švedska s 26,4. Šele potem sledijo Francozi s 26,2, Italijani in Španci z manj nego 20 pisem na leto.

Velika ležišča fosfata

Italijanskemu inženjerju San Filippu se je posrečilo po dolgoletnem raziskovalnem delu odkriti v Libiji velika ležišča fosfata. Najdišča obsegajo 10.000 ha velike ozemlje.

Milijonarka in boksar

O aferi ameriške milijonarko Astorjeve in bivšega italijanskega boksarja Fiermonteja, ki je zapustil prvo ženo in otroka, da se je potem poročil z bogato, čeprav že malo dozorelo Američanko, smo že poročali. Fiermonte ji je ušel od domotožja in od želje, da bi videl svojo bivšo ženo in otroka, v Italijo, milijonarka pa mu je sledila. V domovini so boksarja sprejeli precej nemilostno. Prva žena ga je napodila in oblasti so mu odvzele potni list, ker ne priznavajo njegovega prestopa v ameriško državljanstvo. Poleg tega je še v nevarnosti, da ga primejo zavoljo bigamije, kajti poleg ameriškega državljanstva ne priznava niti njegovega drugega zakona. Nesrečni boksar se je vrnil po teh hudih preizkušnjah k Astorjevi, ki jo je ostavil s tudi ta ničesar vedeti o njem, sedaj pa sta prepriani v Napolju. Teden dni ni hotela spet pobotati in odpotovala v Rim, da bi uredila mučno bigamijsko zadevo.

Meteor skozi dimnik

Nenavadno igranje narave so pred kratkim doživeli v Lima, prestolnici Peruja. Opoldne je nenadoma nekaj počilo, ob istem času pa se je stresla zemlja in v neki hiši je zagorel ogenj, ki so ga pa kmalu pogasili. Ko so pregledali hišo, so našli majhen meteor, ki je padel skozi dimnik v ognjišče in zaradi silovitosti padca napravil luknjo do kleti, kjer je običajno nekaj metrov pod zemljo. Meteor so seveda izkopali in ga izročili naravoslovnemu muzeju.

Sportne nezgode

Na Dunaju in v okolici so zabeležili v nedeljo 263 nezgod iz zimskega sporta. Vse te poškodbe so ležje narave in so ponesrečenci v bolnišnicah, med tem ko so lažje poškodovane sportnike zdravniki odklonili.

Ali more znanost obuditi mrtve?

Šestnajstletnemu Petru Howardu Watsonu so vedno rojila po glavi vprašanja, ki povzročajo v znanstvenih krogih nenehne debate. Fant je napravil že več nevarnih eksperimentov, da bi na sebi preizkusil razne izsledke modernih ved. Pred dnevi ga je našla mati v kleti mrtvega na vrvi. Zraven fanta je ležal kup časopisov in časnikov ter brošura »Ali more znanost obuditi mrtve?« Oče in mati šestnajstletnega sina sta prepričana, da se je fant obelstil samo zaradi poskusa, ki ga je zanimal, ker ni bilo za somemor nobenega drugega vzroka.

Naročite — čitajte „LJUBLJANSKI ZVON“

Grško vojaštvo v Atenah

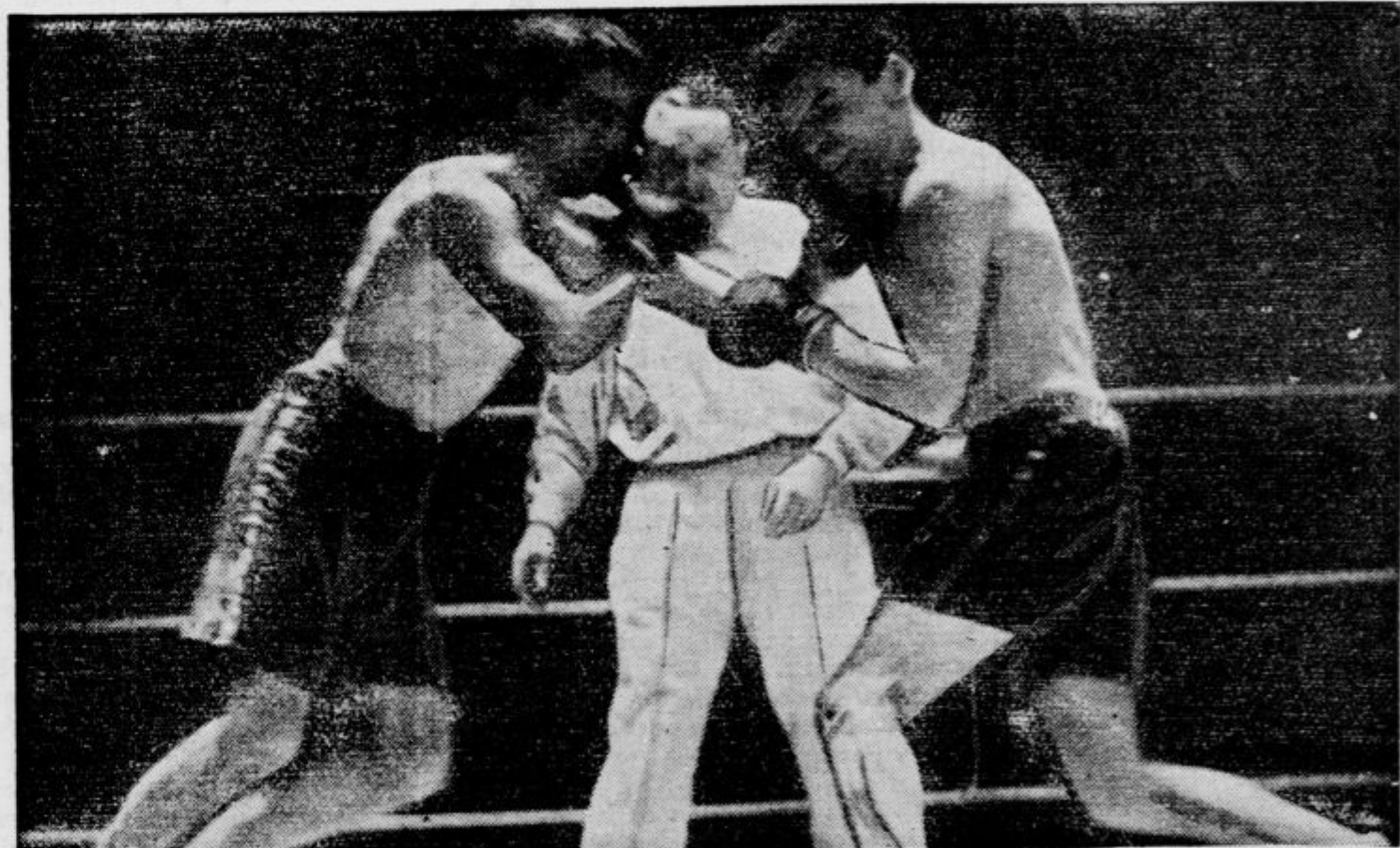
Cete pred parlamentom

Zračna zveza med Belgijo in Kongom

Na bruseljskem letališču so z velikim navdušenjem sprejeli posadko prvega belgijskega letala, ki je izvršil polet iz Bruslja v Leopoldville (Belgijski Kongo) in nazaj ter otvorilo s tem redni zračni potniški promet med Belgijo in njeno kolonijo

Krepko je pritiskal

Francoski boksar Humery je v pariški Sportni palači zadnje dni premagal Kida Borgia po točkah. Na sliki vidimo nasprotnika v ringu

log, botanik, kebrar, metaljar, akvarist itd. se nauči gledati, opazovati, izvajati za ključke, v srce se mu pa vseli harmonija, ki vlada v prirodi in nehoti jo prenese v človeško družbo. Velepotezen kakor priroda sama je tudi njen ljubitelj, pravi človek je, prizanesljiv in velikodušen.

★
V postu smo, in govorec o postu se je ponudil akvarist, da me popelje v Podutik, kjer raste v vodi izvrstna solata, podobna radiču. Čudil sem se, da je še ne poznam in rad sem spremljal prijatelja, kajti za neznanu vodno rastlino je šlo, tako sem si vsaj mislil. Polagoma, ustavivši se pri vsakem potoku, vodici in bajerju, katerih ob poti ne manjka, sva priromala v prijazno vasio Podutik z večjim kamnolomom v ozadju, a v bližini tega pritoka bistra vodica, tvoreč na nekem mestu veliko jamico. O tej jamici mi je pravil prijatelj, da je gosto zarasla s solato. In zares je bilo kakih 40 rastlinic bobovnika (Veronica beccabunga) na gladini. Pokazal je na rastline: »Evo ti solate!« Vzel sem nekaj rastlinic s seboj, jih drugega dne preiskal in našel na listih nič koliko ploščatih črvičkov in majhnih polžkov. Pri tem mi je šnila misel v glavo, da bi prijatelj utegnil prezeiti črvičke ter jih s solato vred pojesti. Hitro grem k njemu, dasi je že odbilo 12. uro. Ko pridem tja, je pa že sedel pri polenti in solati, nazval je bobovnik. V kisu je bilo nekaj črvičkov, ki jih hvala Bogu ni opazil. Teknilo mu je, nisem mu smel pojasniti, da je

prelomil post in pojedel s solato vred tudi črve. Bal sem se pa tudi, kajti želodci nekaterih so za taka obvestila zelo občutljivi. Kaj hočete; močnati je včas res zlasto!

Smrt v višini 8000 m

Danski skakalec s padalom Tranum, imejitelj svetovnega rekorda za skakanje iz aeroplana, je prošli tork napravljal skakalni poskus iz aeroplana, ki se pa mu ni posrečil, ker je bilo preveč hladno. V četrtek je hotel eksperiment ponoviti, a preden je skočil iz letala, je izdihnil.

Letalo s skakalcem se je dvignilo popoldne proti 15. uri v višini 8000 m. Ko sta s pilotom dospela v to višino, je Tranum potrepljal pilota po rami, češ zdaj se letalo lahko spusti proti zemlji. Pilot je usmeril aeroplan na nižje, a Tranum ni odskočil. Ko se je ozrl, je videl, da leži skakalec brez moči na svojem mestu. Spustil se je takoj k tlom, kjer so poklicali zdravnika. Eno uro so skušali Tranuma oživeti z umetnim dihanjem, a brez uspeha. Potem so ga odpeljali v bolnišnico, kjer pa se ni več zavedel. Preiskava je dgnala, da je Tranum prehitro porabil posodo s kisikom, preden si je pripravil rezervno posodo, pa se je že zadušil.

Zadeva časti vseh Jugoslovancov so rojaki v sužnosti!

'Konec versajske pogodbe'

Silen odmev nemške demonstracije po vsem svetu — Po splošnem mnenju je zadan versajski pogodbi najhujši udarec — Nemčija izziva ves svet

PARIZ, 17. marca. r. Vsa mednarodna javnost je pod vtisom dalekosežnega sklepa nemške vlade, s katerim je večeraj presenetila ves svet. Zopetna uvedba splošne vojaške dolžnosti ne pomeni nič drugega kakor jasno in nedvoumno

ODPOVED VERSAJSKA MIROVNE POGODBE

odnosno petega poglavja te pogodbe, ki govori o omejitvi nemškega oboroževanja in nemške vojske sploh. Po določbah te pogodbe je smela imeti Nemčija samo toliko število vojaštva, kolikor je bilo neobhodno potrebno za vzdrževanje notranjega reda in miru. Nemčiji je bilo zabranjeno imeti vojno letalstvo in vse one vrste orožja, ki se smatra za napadalno orožje, to so pred vsem tanki, težki topovi in slično. Obenem je bila z določbami versajske mirovne pogodbe odpravljena v Nemčiji splošna vojaška obveznost in nemško vojsko so tvorili samo prostovoljci, ki so bili za to tudi primerno plačani. Sklep nemške vlade po zopetni uvedbi splošne vojaške dolžnosti gre preko vseh teh določb in nemška vlada je v svojem proglasu odkrito priznala, da ne misli čakati na to, da ji velesile priznajo enakopravnost v pogledu oborožitve, marveč da

HOČE ITI SVOJA POTA.

Ta korak nemške vlade pa zopet enkrat jasno kaže, da je bila previdnost Francije v pogledu Nemčije in njenega oboroževanja docela na mestu in da so točne vse one informacije o tajnem nemškem oboroževanju, ki so jih doslej ne samo Nemci, marveč tudi drugi, sicer dalekovidni državniki smatrali za plod fantazije.

CILJ NEMČIJE

je s tem izvršenim činom pred vsem svetom legalizirati dosedanje tajno oboroževanje in nemški propagandni minister dr. Götter je kar odkrito povedal, da si Nemčija odslej ne bo pustila od nikogar določevati, kaj in kako se sme oborožiti. V svoji izjavi je izrecno poudaril, da Nemčija s tem zakonom odpravi vse vojaške klavzule versajske mirovne pogodbe. Danes so prodrele v javnost tudi že

PODROBNOSTI O BODOČI ORGANIZACIJI NEMŠKE OBOROŽENE SILE.

Nemčija hoče imeti zračno brodogoj, ki bo štelo najmanj 1500 vojni letal, to je polovico toliko, kolikor imajo vsi so-

se di Nemčije skupaj. Nemška vojna mornarica, ki je bila po zaključku miru uničena, se mora zopet povzpeti na tako višino, da bo razpolagala Nemčija z vojno mornarico, ki bo tako številčno kakor strategično najmanj tako močna, kakor tretjina vojne mornarice vsega angleškega imperija. Nemška vojska bo organizirana v 12 armadnih zborih s 36 divizijami.

MIROVNO STANJE NEMŠKE ARMADNE BO ZNASELA 6 DO 700.000 MOŽ, to je 10 odstotkov vsega nemškega prebivalstva. Nemčija je ta svoj program v

veliki meri že uresničila. Dosedanje številno letalstvo je bilo pod krinko sporta že docela vojaško organizirano in je razdeljeno v vojaške enote in se bo preko noči izpremenilo v vojno letalstvo. Z združitvijo hitlerjevskih oddelkov z dosedanjim redno vojsko je

NEMŠKA ARMADA JE USTVARJENA

Tudi v pogledu vojne mornarice je Nemčija že sredi izvajanja svojega programa in razpolaga že z najmodernejšimi vojnimi ladjami. Nemčija je takorekoč preko noči postala to, na kar je Francija neprestano opozarjala, namreč vojaška velesila, s katero mora vsa Evropa resno računati.

Tajnosti prihajajo na dan

New York, 17. marca. AA. »New York Times« prinaša celo vrsto brzojav svojih podružnic v Berlinu, Londonu in Washingtonu o tem, da rabi Nemčija v svojem letalstvu posebne Dieslove motorje, ki varujejo letala pred učinkom električnega toka in jim dajejo možnost, da se lahko ustavijo sredi poleta.

„Mednarodni prevrat“

Po sodbi pariškega tiska je Nemčija izvršila mednarodni državni prevrat — Versailles je mrtev — Potrebna je solidarnost vseh pravih prijateljev miru

Pariz, 17. marca. AA. Nikomur na Francoskem ni bilo neznan, da se Nemčija že dolgo ponovno oborožuje. Toda tako kratko in uradno enostransko razveljavljanje vojaških določb versajske mirovne pogodbe je zbudilo v pariških listih veliko ogorčenje. »Excelsior« prinaša vesti iz Nemčije pod naslovom: »Versajska mirovna pogodba — krpa papirja.« Podobne naslove imajo tudi drugi listi. »Journal« je dal svojem članku naslov »Versailles je mrtev.« »Figaro« pa »Mednarodni državni prevrat.« »Matin« govori o »Odklonskem udarcu versajski mirovni pogodbi«.

Listi pred vsem soglasno vstajajo zoper nemške argumente, da so najnovejši sklepi nemške vlade odgovor na sklepe predsedniške seje francoske poslanske zbornice. Listi domoljci, da bi v današnjih razmerah Simonov obisk mogel še kaj popraviti mednarodni položaj. Pri tem pa vsi listi naglašajo, da je zdaj pred vsem treba ohraniti hladno kri in da morajo vsi prijatelji miru stopiti v čim tesnejše medsebojne stike in dogovore.

»Petit Parisien« pravi med drugim: Vsa nesreča tega enostranskega političnega dejanja je še povečana zaradi nepričakovanih, s katero je ta akt nastal. Drugi listi pišejo, da je nemški sklep takšnega značaja, da zahteva nujno izredno sejo sveta Društva narodov. Mogoče se bo treba zateči tudi k drugim sredstvom. Vsekakor pa ne bo prišlo do prenapetih odločitev in kadar bodo te odločitve storjene,

jih bo treba dosledno tudi izvršiti. Podobno pišejo tudi drugi listi in poudarjajo potrebo solidarnosti vseh resničnih prijateljev miru.

Maršal Petain je imel prav!

Pariz, 17. marca. AA. Neka osebnost iz neposredne okolice maršala Petaina je v razgovoru o obnovi vojaške obveznosti v Nemčiji izjavila med drugim:

Pričakovali smo ta sklep iz Berlina. Pričakovali smo ga že v aprilu ali pa najkasneje v oktobru t. l. Vidi se, da je maršal Petain prav imel, ko je pred kratkim s svojim člankom v obzorniku »Revue des deux Mondes« alarmiral francosko javnost. Evo, zdaj jemlje Nemčija za izgovor uvedbo dveletnega vojaškega roka v Franciji in tepta versajsko mirovno pogodbo, čeprav vsi vemo, da smo pri nas uvedli dveletni rok le zato, da se ohrani normalno številčno stanje naše vojske in miru.

Navodila francoskim poslanikom

Pariz, 17. marca. AA. Zunanje ministrstvo je poslalo sredi vsem svojim poslanikom, predvsem pa poslanikom v neposredno prizadetih državah navodila, naj stopijo takoj v stike z odgovornimi voditelji dotičnih držav, da zvedo, kakšno je njihovo stališče napram sklepu nemške vlade glede uvedbe splošne vojaške dolžnosti.

Varnost je v nevarnosti

V Londonu je izzval sklep nemške vlade silno iznenađenje in veliko vznemirjenje

London, 17. marca. r. Predsednika vlade Macdonalda, ki je vsako soboto na svojem posestvu v Chequersu, je o sklepu nemške vlade obvestil angleški poslanik v Berlinu po telefonu. Prečital mu je proglas nemške vlade. Macdonald je takoj sklical za jutri ministrijski odbor za razorožitvena vprašanja.

Zunanji minister Simon se je a noči vrnil v London in takoj stopil v stike s svojimi glavnimi sodniki. Glede njegovega obiska v Berlinu so se v Londonu pojavila razna zanimanja. Eni mislijo, da bo angleška vlada obisk za nekaj časa odložila. Medtem pa naj bi se nadaljevala pripravljala diplomatska pogajanja. Drugi so mnenja, da Simon topot svojega potovanja ne bo odložil.

Na tukajšnjih poslaništvi in veleposlaništvih je novica o nemškem sklepu o zopetni uvedbi vojaške dolžnosti zelo prese-

netila. Posebno naglašajo in komentirajo to, da je do tega sklepa prišlo tik pred obiskom britanskega zunanjega ministra v Berlinu, torej tik pred sestankom, ki mu je bil eden izmed glavnih namenov sporazum o tem, kako naj bi se izpremenilo peto poglavje mirovne pogodbe.

Listi poročajo o sklepu nemške vlade z oglasnimi črkami pod naslovom »Nemčija razveljavila Versailles«. Večina jih je mnenja, da je treba sklep nemške vlade obžalovati. Po mnenju »Sunday Timesa« je verjetno, da bo kazalo odgoditi berlinska pogajanja. Vojaški ukrepi francoske vlade so bili za nemško vlado povod ne pa vzrok in je nemška vlada svoj sklep o uvedbi obvezne vojaške službe že nekaj časa pripravljala. Nemčija bo zdaj razpolagala z večjimi efekti, kakor jih ima Francija. Skupna varnost je v nevarnosti, pravi list.

»Observer« misli, da na podlagi sporazuma od 3. februarja ne bo mogoče doseči splošnega soglasja o razorožitvi.

Najhujši udarec miru

Amerika je presenečena in vidi v nemški politiki ogrožanje svetovnega miru — Amerika vztraja na mirovni pogodbi

Washington, 17. marca. p. V poučenih tukašnjih krogih izjavljajo, da v ameriškem zunanjem ministrstvu zelo obžalujejo nemški sklep o zopetni uvedbi vojaške obveznosti in vidi v njej enega izmed najtežjih udarcev miru po končani svetovni vojni. Takšno razpoloženje vlada tudi v obeh zbornicah kongresa. Predsednik senatnega odbora za proučevanje delovanja oboroževalne industrije je izjavil: Že dolgo nismo dobili tako usodne vesti iz Evrope. Senator Bonnet, član omenjenega senatskega odbora je pa rekel: Ta nemški sklep je napravil piko

Posledice prejšnjega popuščanja

Varšava, 17. marca. AA. Poljski uradni krogi mislijo, da je sklep Nemčije posledica politike popuščanja, ki so jo nasproti Nemčiji izvajale zapadne velesile. V nekaterih poljskih krogih pravijo glede na to, da so zadovoljni, da je Poljska o pravem času izvajala potrebne sklepe iz te politike glede orientacije svoje zunanje politike. Toda včas vsemu, dodajajo, s stališča evropskega ravnotežja Poljska ni prepričana, da bi ji v luči novih dogodkov njen pakt o nenapadanju, sklenjen s Nemčijo, zagotovil zadostna poročila za varnost.

vsem nadaljnjim ženevskim razgovorom. Drugi član tega odbora, senator George, ki je obenem tudi član senatnega odbora za zunanje zadeve, je pa dejal: Nemški sklep je nevarnost za evropski mir. Če se ne najdejo pota in načini, da se ustavi oboroževanje Nemčije, bo postal položaj zelo resen.

Na podlagi mirovne pogodbe med Nemčijo in USA, sklenjene v Berlinu 1921, imajo Zedinjene države pravico, da se sklicujejo na določbe petega poglavja versajske mirovne pogodbe. Splošno mnenje merodajnih krogov v

Washingtonu je, da je nemška vlada kršila vsebinsko berlinske pogodbe z USA. Zastopniki ameriškega zunanjega ministrstva so zadržani napram nemškemu vojaškemu zakonu rezervirani.

Italija išče zaslonbe v Parizu in Londonu

Rim, 17. marca. AA. Nemški vojaški zakon in proglas nemške vlade sta napravila na rimske kroge globok vtis. Italijanska vlada bo stopila v stike s francosko in angleško vlado, da se z njimi posvetuje o stališču, ki naj ga zavzamejo nasproti Nemčiji.

Potrebna je skrajna hladnokrvnost

Zeneva, 17. marca. AA. Sklep nemške vlade o vojaški dolžnosti je napravil na kroge Društva narodov globok vtis. Vendar so mnenja, da mora evropska javnost ohraniti hladnokrvnost kakor nikdar doslej. Po mnenju teh krogov je Nemčija pospešila svoj sklep iz taktičnih razlogov.

V Berlinu so vendarle malo v skrbeh

Berlin, 17. marca. AA. Vladna izjava o uvedbi splošne vojaške dolžnosti je napravila na vso javnost globok vtis. Vsi so zadovoljni s tem važnim zgodovinskim dogodkom.

Hitler je imel sredi konferenco s člani vlade o posledicah sklepa vlade o uvedbi splošne vojaške dolžnosti na mednarodno situacijo.

VELIK GOVOR MINISTRA DR. KOJIČA V KRAGUJEVCU

Minister pravde je govoril na ogromnem shodu pred 16.000 poslušalci iz vse Šumadije — Velike patriotične manifestacije

Kragujevac, 17. marca. r. Danes je bil v Kragujevcu na prostem ljudski shod, na katerem je minister pravde dr. Dragutin Kojić pred veliko množico orisal program vlade. Današnji kragujevski shod pomeni začetek cele vrste velikih volilnih shodov, na katerih bodo seznanili člani vlade državljane s cilji in smernicami države in narodne politike sedanje vlade. Na shodu se je zbralo nad 16.000 ljudi iz mesta in vseh okoliških srezov, po ogromni večini kmeti, ki so prihajali v skupinah z zastavami. Tudi na zborovališču, okrašenem z zastavami in zelenjem, so neprestano prepevali nacionalne pesmi in navdušeno vzklíkali kralju, kraljevemu domu, Jugoslaviji, ministru dr. Kojiću, posameznim poslanikom kandidatom, nosilcu predsednika Jevtiću ter kraljevski vladni sploh. Največ so se čuli vzklíki: ki so bili napisani tudi na zastavah: »Živela Jugoslavija!«. Ves čas zborovanja, zlasti pa med govorom ministra dr. Kojiča so se čuli vzklíki Nj. Vel. kralju, kraljevskemu domu ter državnemu in narodnemu edinstvu.

Zborovanje je otvoril kragujevski župan Aleksa Obradović, ki je takoj podal besedo ministru pravde dr. Kojiću. Ko se je polegel pozdravni aplavz, je g. minister med drugim izjavil:

Poslijmo svojo prvo misel s tega sestanka grobu našega velikega in neumrlega kralja na Oplencu, grobu, čigar čuvarji smo v imenu vsega naroda mi Šumadinci. Nastala je globoka tišina. Vsi prisotni pa so se odkrili. Zatem so se začeli vzklíki Slava velikemu kralju!

Toda poleg svetilne njegovega groba veljajo naše misli tudi prestolu, na katerem je sedaj njegov prvorojeni sin, naš mladi kralj Nj. Vel. Peter II., obkrožen z ljubeznivo svoje vzvišene matere Nj. Vel. kraljice in s skrbjo zaščitnika kralja in države, svojega vzvišenega strica Nj. Vis. kneza-namestnika Pavla ob pomoči ostalih dveh kraljevskih namestnikov. Naj bo ta naša narodna misel usmerjena zmerom in v prvi vrsti na to stran. (Burno odobravanje in vzklíki: Živel kralj! Živel knez Pavle!)

Volitve, ki bodo na Djurdjevdan, predstavljajo eno izmed najbolj značilnih volitev, kar jih je naša država v svoji novi politični zgodovini imela. Vrhile se bodo komaj nekaj mesecev po smrti našega velikega kralja; prve volitve bodo pod kraljevskim namestništvom in vršile se bodo v času, ki predstavlja vrhunec svetovne gospodarske krize: vse to dokazuje edinstveni in veliki pomen teh volitev.

Globoko sem prepričan, da bo Šumadija še enkrat pokazala pri teh volitvah vsemu svetu, da se bo v naši domovini vršilo še nešteto volitev, toda niti na enih izmed njih se ne bo postavljalo vprašanje izpremembe onih državnih političnih smernic, ki so začetne ne samo s krvjo našega največjega vladarja, temveč tudi skrivjo naših najplemenitejših bratov, onih, ki so na ol-

tar domovine žrtvovali največje človeško vrednoto, svoje življenje. (Živahno in dolgotrajno vzklíkanje: Živela Jugoslavija!)

Mi hočemo s temi volitvami utrditi politiko obnove ter preporoda naroda. Namestu starih strank, ki jim dajem priznanje za vse dobro, kar so imele v sebi, hočemo nov političen pokret, očiščen od vsega, kar doslej ni bilo prida. Hočemo, da iz novega političnega tekmovanja v blagor krone in naroda izidejo politično preizkušeni in v pogledu programa in v svojem osebnem pogledu za čas, v kateremu živimo, neoporečni ljudje in stranke. Hočemo stranke brez strankarstva, brez osebnih strasti in borb. Stranke, ki imajo v svojem programu resno izdelane formule in balzami za vse hude bolezni in rane povojnega časa in družbe, ki so nastale po veliki svetovni vojni.

Reformni program vlade

Volitve pa se vrše tudi v znaku upravnega preporoda države. Volilni proglas g. Jevtića (vzklíki predsedniku vlade) vsebuje celo vrsto ukrepov, za katerih uresničenje se išče v teh volitvah tudi podpora naroda. Če bomo to podporo dobili 5. maja, bomo v Narodni skupščini skušali izvesti na prvem mestu zakon o banknih upravah in samoupravah. Ta zakon bo omogočil široko sodelovanje naroda v krajevnih in pokrajinskih zadevah, s čimer se bo iznebila osrednja oblast one počasnosti in celo nekaterih nepravilnosti, ki so jo doslej v nekaterih primerih obeleževale. Prosta mnogih stvari se bo osrednja oblast mogla lotiti zboljšanja vseh panog državne uprave. Zlasti bo naša finančna uprava tako preurejena, da bo imela obeležje pravičnosti, enakosti, prečiščenosti in varnosti — kar pa je najglavnejše, da se bo mogla vedno gibanj v mejah pravice ter dejanske finančne moči naroda. Naše pravosodje bo tako popravljeno, da bo pravica dosegljiva vsakomur in naglo. Naša prosvetna politika se bo usmerila tako, da bo izboljšala oboje: fabriciranja ogromnega števila državnih uslužbencev, ki ga noben narod in noben državni proračun ne more vzdržati, temveč bo predstavljala prave prosvete naroda ter usposabljanja njegovih sinov za samostojno življenje. Zlasti se ima v osnovniholah v bodoče bolj čutiti domovina kakor doslej.

Naša gradbeniška in prometna uprava se mora v bodoče v večji meri usmeriti k vasi, ker morejo velike kopne in prometne komunikacije samo tedaj pomeniti nekaj, če tudi kmet lahko do njih pride.

Naša vojaška uprava mora imeti pred seboj samo en velik cilj, čim boljše vojaško pripravljenost države. (Dolgotrajno in živahno odobravanje.) To zahteva od nas tudi sedanjí mednarodni položaj, kakor tudi izkušnje naše narodne preteklosti. Na tem potu se ne smemo ustaviti pred nobeno žrtvijo. (Viharno odobravanje.)

Jevtić gre v Rim?

Po londonskih informacijah bo predsednik vlade gosp. Jevtić na povabilo Mussolinija maja posetil Rim in podpisal prijateljski pakt z Italijo

London, 17. marca. p. Angleški listi se kljub nemški senzaciji obirno bavijo s preokretom italijanske politike do Jugoslavije in pridajajo izjavi novega italijanskega poslanika v Beogradu ogromno politično važnost. Vodilni angleški list »Times« poudarja v svojem komentarju, da je ta preokret izzval veliko zadovoljstvo v vsej angleški politični javnosti, ki vidi v zbliznanju Italije in Jugoslavije temelj za sporazumno rešitev vseh srednjeevropskih problemov. List pravi, da ne bo trajalo dolgo, da bo prišlo do realnega zbliznanja med Rimom in Beogradom. Beograjska izjava predstavlja začetek politike sporazuma.

To je predvsem posledica miroljubnega zadržanja jugoslovanske vlade. Jugoslovansko-italijansko zbliznanje bo najzanesljivejšo jamstvo proti vsaki reviziji mirovnih pogodb, proti povratku Habsburžanov in proti vsem nevarnim eksperimentom v Srednji Evropi. Ob koncu dodaja list vest svojega beograjskega dopisnika, da bo jugoslovanski ministrijski predsednik in zunanji minister gosp. Jevtić meseca maja, po končanih parlamentarnih volitvah v Jugoslaviji, na povabilo Mussolinija posetil Rim ter da bo pri tej priliki podpisal prijateljski pakt med Italijo in Jugoslavijo.

Abesinija predloži spor Društvu narodov

Rim, 17. marca. AA. Tukajšnje poslaništvo Abesinije poroča, da je abesinski cesar pozval svojega predstavnika pri Društvu narodov, naj uradno obvesti glavno tajništvo Društva narodov, da izroča Abesinija svoj spor z Italijo ženevski ustanovi v končno rešitev.

Novi italijanski transporti v Afriko

Messina, 16. marca. r. Iz pokrajine Catanzaro in Capitanale je prišlo davi v Messina več sto specializiranih delavcev, ki so se popodne vkrkali na parnik »Colombo«, da odpotujejo v vzhodno Afriko. S parnikom je večeraj prišlo iz Napulja še 700 drugih delavcev iz Pesara, Roviga, Napulja, Aquille in drugih krajev. Poleg delavstva se je danes ukrcalo na parnik tudi več oddelkov messinske divizije, med njimi dve vojni bolnici ter vojaški železniški in drugi inženjerski oddelki. Parnik je proti večeru dvignil sidra in odplul proti jugu.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 20. seja sekcijejskega odbora pri Rebcu. Ob 18.30 naj pridejo v tajništvo zaradi gostovanja v Kranju: Požarnik, Sinkovic, Moša, Kukanja, Zavri, Podgornik, Race, Lazar, Zornada, Sovinc, Rozman, Vodišek in Puterle.

Ljudska univerza v Ljubljani. »Ob stoletnici pesnika in fizika Josipa Stefanca« je naslov predavanju, ki bo drevi ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Predaval bo g. prof. dr. Lavo Čermelj. Vstop je vsakomur prost.

TEDEN DNI FILMA

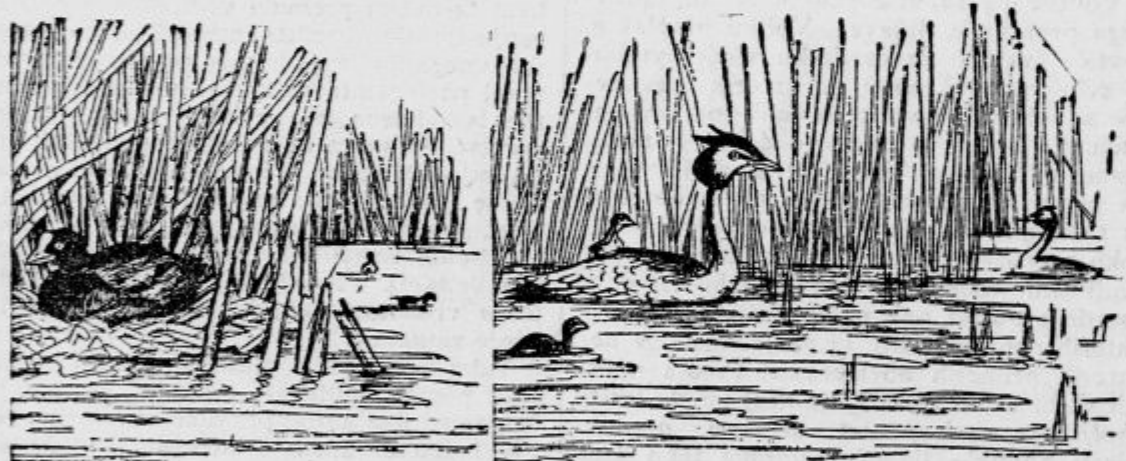

Hilda Hildebrandtova, slovita nemška lepotica, se je močno uveljavila kot igralka. V glavnih vlogah je nastopila v dveh filmih: »Barkarola« in »Amfitrion«. »Barkarola« bomo v kratkem videli v Ljubljani.

S kamero in mikrofonom v taborišču žerjavov

Kulturni oddelek Ufe, znan po svoji veliki podjetnosti, je obogatil repertoar kulturnih filmov s sijajno uspešnim novim delom: »Glasovi iz trstja in ločja«. Film je bil z zvono kamero in mikrofonom posnet v velikih močvirjih v bližini Lancberga. Tu se dvakrat v letu zberó ogromne jate žerjavov in drugih selivk, ki počivajo na dolgi trutopni poti po tri tedne. Mikrofon in teleobjektiv sta ob največji opreznosti in sprtnosti operaterjev, ki jih je vodil dr. Ulrich Schultz, posnela prizore, ki so naravnost presenetljivi. Na kakih osemdeset metrov daljave je uspelo fotografirati posamezne ptice večje, kakor so v resnici: vse njihovo obnašanje v gnezdih, z mladiči pri plavanju, pri iskanju hrane, pri medsebojnem obveščanju, oprezovanju, pri razpostavljanju straž. Prav zelo lahko želimo, da pride ta film čimprej v Ljubljano. Objavljamo tri prizore iz filma.

Že ta teden bomo videli „Čeljuskince“

Ta teden bodo doživeli vsi ljubitelji filma dogodek, ki jim bo ostal v nepozabnem spominu. Elitni kino »Matica« bo predvajal največjo filmsko reportažo sedanje dobe »Čeljuskince« film herojev Severa.

Ruski filmi prihajajo v zadnjem času precej pogosto k nam in vsak je doživel zase, majhna senzacija, hkratu pa jasen, otipljiv opomin filmski industriji Evrope in Amerike, kakšne filme je treba delati. Videli smo že ruske operete in rusko dramo, »Čeljuskince« pa bodo vzorec ruskega znanstvenega filma.

Po vsej Evropi so doživeli prave triumfe. V Parizu so jih igrali v »Kinu novosti« dvanajst tednov dan za dnem. Tudi v Zagrebu in v Beogradu so bili senzacija in so jih igrali pred razprodanimi dvoranami. Kako bo pri nas? Verujemo v zrel okus našega občinstva in smo prepričani, da bo prav tako.

Ko se je lomilec ledu »Čeljuskin« v juliju 1933 odpravil v Arktiko, da ugotovi, ali je mogoče pluti vzdolž ob sibirski obali, pač nihče ni pričakoval, kakšne težave mu bodo ovirale pot. Ves svet je nestrno pričakoval novih odkritij velike važnosti, saj je bilo znano, da se nahajajo na krogu »Čeljuskin« najpomembnejši ruski raziskovalci tečajskega ozemlja, ki jih je vodil profesor Smid. Ta ekspedicija je pomenila novo etapo v boju človeka s prirodo. Neizmerni napor so čakali pogumne »Čeljuskince«, toda vsi so pokazali, da so možje na svojem mestu.

Lomilec ledu je prodril že precej visoko proti severu, pri otoku Koljučinu pa ga je oklenil led, da ni mogel nadaljevati poti. Del Čeljuskincev se je tedaj odpravil s pasjimi vpregami nazaj proti celini. S seboj so vzeli vse filmske posnetke, ki so jih doleteli napravili, in vse znanstvene zapiske. Ostali Čeljuskinci pa so naposled z dinamitom razbili led in nadaljevali svojo pot.

Toda sreča jih ni dolgo spremljala. Lani februarja je »Čeljuskin« zadel v ledeno goro, dobil razpoko in se pogreznil. Posadka se je rešila na veliko ledeno ploščo in nanjo je prenesla tudi vse svoje stvari, ki so bile potrebne za življenje v tem severnem peklu. Pri tej nesreči je utonil član ekspedicije Mogilevič, ki je bil edina žrtev znanstvenega potovanja.

Zdaj se je začela junaška doba Čeljuskincev. Vsega jim je primanjkovalo, trpeli so glad in mraz. Ledena plošča se je pod njimi drobila in vsi so pričakovali smrt.

Toda svojega znanstvenega dela niso opustili. Nabrali so ogromno gradivo, ki je bilo velicopomembno za spoznavanje razmer v severnih krajih.

Med tem pa so v Rusiji organizirali pomoč. Najbolj izkušeni, najbolj hrabri letalci so odleteli na sever reševati ponesrečene junake. Vse so rešili in z njimi vred tudi vse dragoceno znanstveno gradivo.

V Rusiji so sprejeli rešence z neverjetnim navdušenjem. Se celo znamenje z njihovimi slikami so izdali.

Po posnetkih, ki so jih napravili člani ekspedicije v dobi, ko so gledali smrti v oči, so napravili originalen film, ki kaže vse težave, s katerimi je bila te ekspedicija združena. Tu ni nič trikov, nič atelejskega dela. Vsi prirodni posnetki so nastali res v deželi večnega ledu in bele smrti.

Prav zaradi tega si je film vredno ogledati. Pokaže nam, česa so zmogli znanstveniki, ki se ne boje ničesar, tudi smrti ne.

Berite Langerjevo povest „PES IL. ČETE“. Dobite jo v Tiskovni zadrugi in vsaki drugi knjigarni.

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

Danes ob 4. pop. in 9¼ uri zvečer

Velika premiera monumentalnega vefilma

Skrivnost

RUDOLF FORSTER, ANGELA ZALOKAR

v pretresljivi ljubavni drami

Karla Cavellia

Predprodaja vstopnic od 11. do ¼13. ure. — Rezervirajte vstopnice!

Predstava ob 7¼ uri odpade radi koncerta!

Žena v sodobnem svetu Masaryk in žene

Voditeljica češkoslovaških žen Piaminkova je v iskreni hvalečnosti napisala esej o Masarykovih nazorih o ženah in ženskem problemu ter ga poslala vsem prijateljskim ženskim organizacijam, da seznanijo z njimi čim širše vrste, ne samo ženske, ampak tudi moške.

Prezidenta Masaryka pozna ves svet kot neomajnega pristaša enakopravnosti med moškimi in žensko v kulturnem, socialnem, političnem in gospodarskem pogledu. Svoje nazore je ob vsaki priliki izpovedoval in utemeljeval bodisi kot profesor na univerzi kakor tudi kot pisatelj ter pozneje kot predsednik republike. Značilna je njegova izjava, da ne obstaja žensko vprašanje, temveč le vprašanje vsega človeštva, to se pravi, da je bilo trpljenje žen vedno tudi trpljenje moških, kakor so bile pregrehe žensk vedno tudi skupne pregrehe. V svoji washingtonski deklaraciji, ki jo je izdal na koncu vojne, objavljeno v Parizu 18. oktobra 1. 1918, je objubil enakopravnost spolov ter je to svojo obljubo tudi sankcioniral v ustavi, katere člen 106, se glasi: »Predprave spolov... se ne priznavajo.« Ta demokratični princip enakopravnosti obeh spolov je postal osnovni zakon nove države.

Ta način Masarykovega gledanja na ženo ima svoj izvor v njegovem lastnem življenju in v njegovi filozofiji. Žene v njegovi bližini so bile plemenite bitje. Sam pravi, da so imele nanj močan in dober vpliv. To je bila zlasti njegova mati, modra in skrbna žena, ki je dosegla, da je šel njen najljubši otrok, Tomaž, študirat. Največji vpliv na razvoj njegove osebnosti pa je imela njegova žena Saria (Garrigue), po rodu Američanka. Njun zakon je bil najpopolnejše soglasje, nepretargano skupno delo za javni blagor. V nekem pismu je pisal Masaryk (1. 1910): »Jaz o sebi lahko rečem isto, kar je rekel o sebi J. Stuart Mill: moje ideje o ženi so se oblikovale po živem modelu moje žene, ki je imela najboljše in najodličnejše vpliv na oblikovanje in na razvoj vseh mojih idej in mojega značaja.« Tako je torej Masaryk postal feminist pod vplivom svojega osebnega življenja, čigar izkušnje so imele najgloblji vpliv tudi na njegovo filozofijo.

Vojna ga je samo potrdila v njegovem prepričanju o ženi in enakopravnosti z moško. Tudi po vojni je na vsej črti podpiral aktivnost žen ter je ostal do danes protektor njihovih pravic. V svoji prvi »Poslanici« ni pozabil na žene; 1. 1929. je objavil dve deklaraciji, naslovljeni na žene: predsednik Masaryk je ostal zvest idejam profesorja Masaryka.

Masaryk je svoje nazore o ženi, odnosu med spoloma preciziral v več spisih, kjer razglablja o psihologiji moža in žene, o kritiki dosedanjih mnenj glede razlike v razumu, čustvovanju, volji in morali obeh spolov. Zavrača tudi mnenje o živčni manjvrednosti ženske ter pokazuje na mater, ki je po ves dan zaposlena z gospodinjstvom opravili, poleg tega pa ima okrog sebe kopico otrok, ki jih mora oskrbovati, ki bdi pri njih in trepeče zanje, kadar so bolni. To, pravi Masaryk, je vsekakor bolj naporno za živce kakor pa mirno možovo delo v uradu ali pri znanstvenem raziskovanju.

Gotovo se vidi čudno, da se profesor filozofije na univerzi pogloblja v najpodrobnejše zadeve ženskega življenja, ki sestavljajo v celoti ženski problem, toda prav to kaže, da njegova filozofija ni le sena katedrska znanost, temveč priča o življenjski bližini, o socioloških osnovah, na katere je zgradil svoj nauk, zlasti pa o njegovi humanosti. Pogloblil se je v občutke ponižanih in razžaljenih v človeški družbi, med katerimi je bila in je še danes tudi žena. Masaryk si v svojem gledanju na življenje nikakor ne prikriva, da človekovo življenje sestavljajo drobne, majhne reči, vsakdanji dogodki, ki zadevajo osebnost življenja posameznika in njegove družine. In tako razmišlja o ženskem vprašanju ob spoznanju ženinih težnj, posebnosti pa njegovega trpljenja. Glede ženskega poklicnega dela pravi: »Ža ženo, ki dela izven doma, pomenja to delo njeno gospodarsko samostojnost. Mož bo prisiljen, da bo izpremenil svoje obnašanje nasproti tej ženi, ki bo postala njemu enaka.«

Jedro vseh Masarykovih razprav o ženskem problemu je zavest, da tu ne gre za neke specialne ženske vprašanje, temveč za rešitev obče človeškega, socialnega problema, v katerega območje spada tudi zdrav odnos med moškim in ženo, kakor tudi med starši in otroki.

Znano je, da je Masaryk pristaš absolutne monogamije. Nastopa proti prostituciji v kakršnikoli obliki, tudi proti tisti, ki se skriva pod krinko zakona. Prav tako pa govori tudi proti asketstvu: »celibat nikakor ni vzvišen nad lepim zakonom.« Lepo in zdravo razmerje v zakonu je pa po Masarykovem mnenju možno samo tam, kjer sta mož in žena enakopravna. Po njem odpirata edinole enakopravnost in enakovrednost pot k plemenitejšemu sožitju.

Dasi govori Masaryk o materinstvu v vzvišenih besedah, vendar brani ženo pred

tendenco, ki pokazuje na materinstvo kot na edino ženin nalogo, ki ji jo je naložila narava sama. Mnenja je, da bi bilo treba bolj poudarjati očetovstvo in dolžnosti, ki zrastejo iz njega in katerih se očetje v večini primerov kaj radi otresejo in jih naprtijo materi. Masaryk je prepričan, da

FILATELIJA

Slovenska izdaja 1919–1920

Frankovna znamka za 80 vinarjev (modra)

Naklada: 5.264.600 kosov vsebuje tri naklade Jugoslovanske tiskarne (I. 23. IV. 1919., II. 1. IX. 1919. in IV. 15. III. 1920.) skupaj s 3.514.600 kosi in eno naklado Reisser, Wien (III. 10. XII. 1919.) z 1 milijon 750.000 kosi.

Tiskovne in poštne pole so bile sestavljene iz 10×10=100 kosov.

Poizkusni tisk je znan v črni barvi na belem kartonskem papirju in na slabem sivkastem tiskovnem papirju. Znan je nadalje veliki format 42×65 mm na kartonskem papirju.

Papir: Razločujemo dve vrsti papirja: gladki beli papir »A« in zelo tanki gladki papir »B«.

Barva: Razločujemo tri izrazite nianse modre barve:

a/B modro na tankem papirju, a1/B topomodro, a2/A živomodro, a3/B modrovijoličasto, b/A sivovijoličasto, c/A živovijoličasto.

Lepilo: je pri papirju »A« skoro belo do rumenkasto, enakomerno, nalahko nanešeno in tudi rumenkasto do rumeno, pegasto in gosto. Pri papirju »B« je lepilo rumenkasto do rumenostive barve, gosto, neenakomerno nanešeno. Ker so se pole najprej zobčale in šele potem gumirale, so luknjice izpolnjene z lepilom.

Zobčanje: I. linijsko zobčanje 11¼; II. žagast prebod. Mešano zobčanje: III. na vseh štirih straneh zobčanje 11¼, vrh tega se vodoravno žagasti prebod; IV. na vseh štirih straneh zobčanje 11¼, poleg tega se navpično žagasti prebod; V. vodoravno zobčanje 11¼, navpično žagasti prebod; in VI. vodoravno žagasti prebod, a navpično zobčanje 11¼. Poznamo tudi nezobčane in le deloma nezobčane kose, mišja, slepa in širokorobna zobčanja s širokimi in iglastimi luknjicami.

Tiskovne napake. Znani so dvotiski, ponekod zelo izraziti, odtiski, od katerih vidimo le eno polovico diagonalno prekinjeno, ter predirajoči tisk in gube. Prehod od svetlejšega v temnejšo nianso iste barve se

družinsko življenje ni razdrapano v toliko meri zaradi zanemarjanja dolžnosti od strani mater, temveč mnogo bolj od strani očetov.

Masarykove ideje o ženi, o ljubezni in zakonu so zrasle iz opazovanja življenja, njihova najboljša afirmacija pa je njegovo lastno življenje. Vsaka njegova beseda pa, ki jo je govoril o ženi in enakopravnosti, je bila v soglasju s principom demokracije, ki ga je izkušal kot predsednik države po možnosti tudi uresničiti.

Ne samo Čehoslovakinje, temveč tudi vse druge žene mora navdati z največjim zadoščenjem resnost in iskrenost, ki jo posveča veliki državni ženskem vprašanju in ženskemu pokretu. Kako se razlikuje njegova govorica od neslanih in omalovažujočih fraz večine drugih evropskih državnikov, zlasti fašističnih voditeljev!

»Danes se oznanja gospodarska enakost spolov: Ne, ne samo gospodarska enakost, ampak enakost sploh, npravn demokracizem.« (Masaryk; Otázka sociální)

»Svoboda ne pomeni nič, če imate prazen želodec. Siromašnemu kmetu je domovina njegova bajta... Za domovino se ne bo brigal, če mu deca moralno in fizično umira. Na take ljudi se ne sme obračati s patriotičnimi frazami. Te ne pomenijo nič. Morate zanje kaj storiti. Najprej dopovejte kmetom, da so oni pravi gospodarji, potem jim pa pomagajte, da si izboljšajo gnetni položaj. Čehoslovasko ljudstvo je prišlo zdaj do spoznanja, da je lastnik svoje države in da država ni lastnik njega samega.« (Masarykove besede v razgovoru z ameriškim žurnalstom Woolfom po »The New York Times«.)

na isti poli opazi čisto; prehod iz ene barve v drugo (iris) ni znan.

Izrazite in tipične pogreške plošč. Pri 34. znamki je zgornji del krila desnega skola prekinjen, pri 64. znamki se vidi preko leve številke 6 bela praska; pri 77. znamki je na koncu suknjica desno bel madež; pri 100. znamki je zgornji del desne številke 6 prekinjen.

Obeski: Znan je samo pri sivovijoličasti znamki obesk 1. Kronske opekastrdeče na belem papirju, zobčanje 11¼.

Vodni znak: Znan je navpični vodni znak na papirju »A«.

Razpolovljene znamke so se uporabljale kot frankovski provizorji za vrednoto 80 vinarjev in so navadno diagonalno razpolovljene (n. pr. pošta Mitrovica 1920).

Provizoriji: Portovni provizoriji ml. ni so znani.

Zanimive poštne izkaznice (celine). Razpolovljene znamke in mešano zobčanje imajo filatelistično vrednost le tedaj, če se nahajajo na izvornem pismu ali poštini celini.

Rabljeno — nerabljeno. Vijoličasta barva je v vodi občutljiva; pozor pri pranju!

Redkosti. Posebno je redka živomodra a2/A, ki se pojavlja tudi s privatnim zobčanjem. Razmeroma redke so zelo temne nianse modre in vijoličaste modre barve, pa tudi svetle sivkaste nianse niso prepoznane.

Makulatura. Znale so pole, ki so bile dvakrat v tiskarskem stroju, vsled česar se dobe močno očitovani dvotiski.

Potvorbe. Pozor pri nabavi mešanega zobčanja.

Na običnem zboru Slovenskega filatelističnega društva dne 6. t. m. so bili izvoljeni za častne člane g. Evgen Derocce, predsednik saveza in predsednik Srbskega filatelističnega kluba v Beogradu, g. Vilim Gregorič, predsednik Hrvatskega filatelističnega društva v Zagrebu in podpredsednik saveza in dr. Matijević, predsednik novosadskega filatelističnega društva in član uprave saveza.

Po kobilicah — papagaji

Iz avstralskega mesta Adelaide poročajo, da proti notranji Avstraliji, ki se je komaj rešila uničujočih kobilic, nova, čudna nesreča. Milijoni zelenih papagajev se selijo iz skrajne vzhodne Avstralije proti zapadu. Teh ptic je toliko, da je zemlja, kjer se usedejo, zelena, kamor seže oko. Povsod onesenajijo svo vodo. Zato prebivalci z vsemi mogočimi sredstvi branijo izvire pred papagaji. Boje se, da bi ptice ne prišle na področje farm, ter bi potem uničile še to, kar so pustile kobilice.

Ni znala jokati

Filmsko sodišče v Hollywoodu se bo moralo v kratkem baviti s tožbo filmske igralkice Gwen Barry proti nekemu filmskem podjetju. Igralka je imela s svojo filmsko družbo enoletno pogodbo, čez dva meseca pa so jo odpustili, ker se je pokazalo, da ne zna jokati, kar je za ameriški film neobhodno potrebno. Solz ji niso mogli izvabiti niti s čebulo, niti s salmijakom. Filmsko podjetje je smatralo, da ji je zvezdnica zamolčala svojo bistveno pomanjkljivost pri sklepanju pogodbe, ko ni tega izrecno omenila. Gwen Barry se zagovarja, da je niso angažirali za jok, temveč za igro.

Petelin ima pravico do petja

V francoskem kopalšču Bagnollesu de l'Orne se je prigodil tale dogodek: Notranje ministrstvo je bilo izdalo odredbo, da morajo županstva kopalšču in letovišč v največji meri skrbeti za nočni mir v svojem kraju. Ukaz je ukaz, si je mislil župan omenjenega kopalšča, in ker se je več kopalščnih gostov pritožilo, da se petelin prerano oglašajo in jih s tem motijo v zaslužnem nočnem počitku, je župan neki dan odredil, da morajo lastniki petelinov v 24 urah pobiti vse peteline. Ljudje so bili ogorčeni, češ: če petelinov ne bo, ne bo tudi jaje in piščancev za goste. Župan je seveda priznaval vso upravičenost ljudskega ugovora, vendar je izjavil, da nima moči, da bi ravnal zoper odredbo višjega oblastva. Ljudje so se obrnili do svojega državnega poslanca, ki je neut-

goma telefonično interveniral pri ministru za peteline. Seveda mu je minister takoj ugodil, poudarjajo, da župan ni razumel tiste odredbe. Če petelin poje, je to njegova naravna potreba in zaradi tega se ne sme kaznovati s smrtjo. Tako so bili zadovoljni vsi, ljudje in petelin.

Usoda prvega telefona

Prvi telefon, ki je bil praktično uporaben, je izumil Graham Bell. Bell je razstavil svoj izum na neki razstavi v Filadelfiji. Toda nikdo se ni zanimal za to reč, ker nikdo ni verjel, da je mogoče po žici govoriti na daljavo. Bell, ki je ves dan ždel pri svojem izumu na razstavi, je bil že ves obupan, kar je neki dan obiskal razstavo tedanjih brazilski cesar Dod Pedro. Bell je bil že nekoč v Braziliji in je bil takrat predstavljen cesarju. Don Pedro je takoj spoznal Bello in se spustil z njim v razgovor, ki je nanesel seveda tudi na Bellov izum. Cesar se je kajpada zanimal zanj in ga hotel preizkusiti. Stopil je na en konec dvoranice, kjer je bilo slušalo, na drugem koncu pa se je Bell sklonil k govorilni pripravi. Iznenada je cesar vzdiknil: »Sveta nebesa, on govori!« Izza tistega trenutka se je vse zanimalo za izum. Vsakdo je hotel doživeti, kako se lahko govori in sliši po žici. Ta dogodek je bil povod, da so tudi odločilni čimtelji preiskali in preizkusili Bellov izum ter spoznali, da je poraben.

